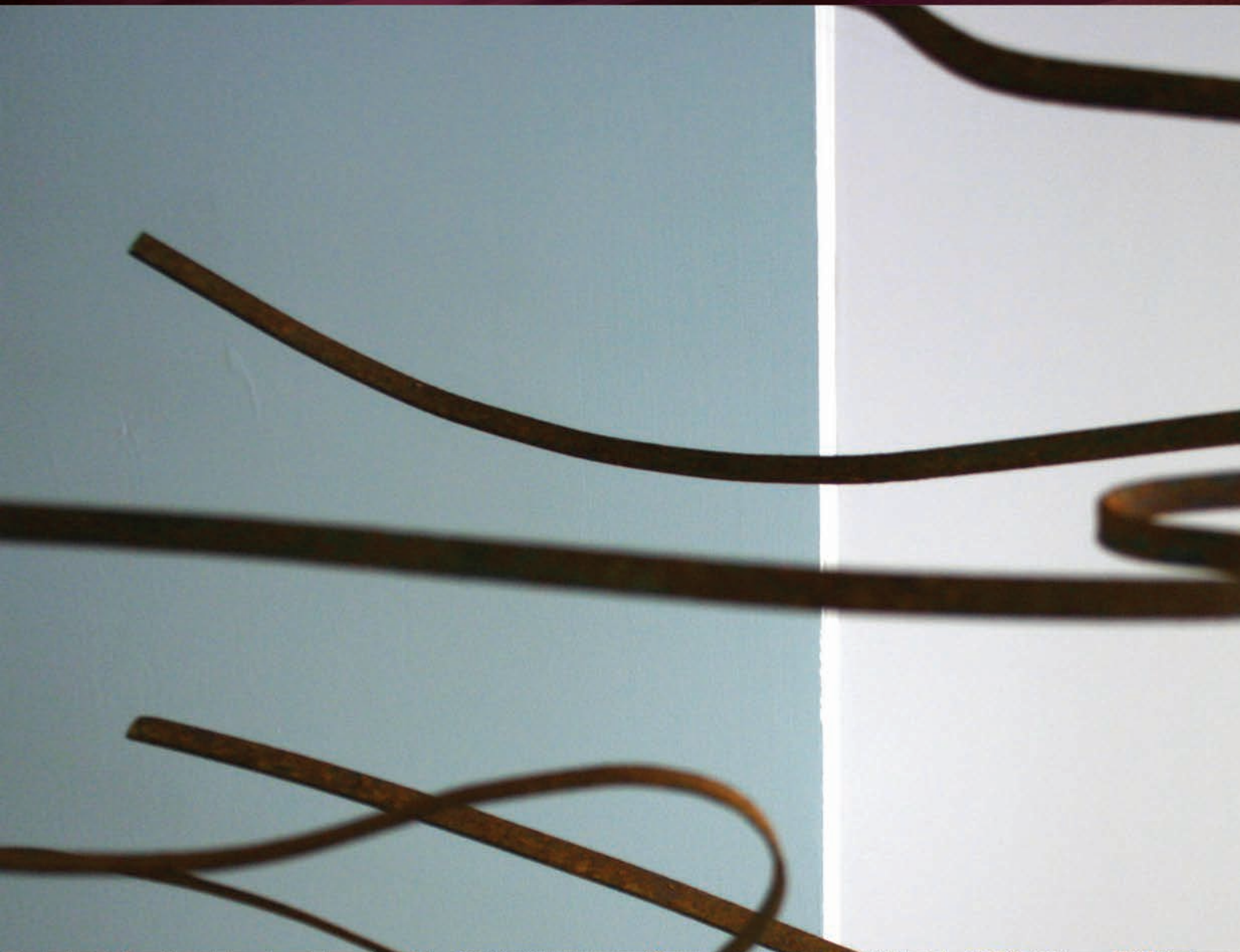

ПРАВНИК

БРОЈ 38 / ОКТОБАР 2015.

IUSTITIA

NIŠVILLE

ИНТЕРВЈУ

СТУДЕНТСКО ОРГАНИЗОВАЊЕ ВЛАДЕТА ЈЕРОТИЋ ДОСИТЕЈА ПРАВНИЈАДА
СРЕТЕЊСКИ УСТАВ БИБЛИОТЕКА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА ДА ЛИ ЈЕ ПРАВО НАУКА?

ПРАВНИК

Лист студената Правног факултета Универзитета у Нишу
Први број изашао је 1990. године

Издавач

Центар за публикације Правног факултета Универзитета у Нишу
Савез студената Правног факултета у Нишу

Координаторка листа

Доц. др Марија Игњатовић

Главни и одговорни уредник

Валентина Петковић

Заменик главног и одговорног уредника

Марица Мишић

Уреднички колегијум

Немања Костић, Нина Николић, Милан Милутиновић, Наталија Чомор, Стефан Влатковић, Сандра Светозаревић, Милан Јовановић, Марија Живановић, Никола Илић, Јелена Антић, Сања Николић (Машински факултет), Александар Ђирић (ПМФ), Ања Крстић (Филозофски факултет)

Фото:

Стефан Крстић

Графички уредник

Ненад Милошевић

Штампа

Медивест Ниш

Тираж

200

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Поштоване колегинице и колеге, пред вама је нови број студентског листа Правник.

Први број часописа изашао је 1990. године. Данас, након 25 година од објављивања првог броја потрудили смо се да, након краће паузе, обухватимо што већи број тема. Желели смо још једном да истакнемо квалитет наших професора и асистената објављивањем интервјуа са њима, као и текстова о успесима нашег Факултета из протеклог периода за које су заслужни и наши студенти. Ту су још и студентске актуелности и прилози наших сарадника, без којих Правник не би имао свој лични идентитет.

У оквиру ресора за часопис, уреднички колегијум чини 15 чланова, који су се потрудили да, и поред својих обавеза на факултету испрате сваки догађај и о њему напишу текст, како би сви студенти били упознати са дешавањима, што није тако лако и једноставно. Већина чланова уредништва студентског листа Правник нема довољно искуства када је новинарство у питању, али смо се потрудили да своје идеје и мисли пренесемо на најбољи могући начин.

Посебно се захваљујемо студентима Машинског, Филозофског и Природно-математичког факултета Универзитета у Нишу, који су након конкурса постали део нашег уредништва.

Надамо се да ће уредништво часописа из броја у број бити све веће, такође нам је јако драго да и даље имамо подршку свих вас као текстописаца и пуну подршку Управе Факултета. Хвала вам на томе.

Срдечно,

Главна и одговорна уредница

Валентина Петковић

САДРЖАЈ

41	ИНТЕРВЈУ – ПРОФ. ДР МИРОСЛАВ ЛАЗИЋ, УПОЗНАЈТЕ ВАШЕГ ДЕКАНА
71	„IUSTITIA“
83	PRICE MONROE MEDIA LAW MOOT COURT COMPETITION
87	НАЦИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ У СИМУЛАЦИЈИ СУЂЕЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ
101	ИНТЕРВЈУ СА ПРЕТХОДНИМ И САДАШЊИМ СТУДЕНТОМ ПРОДЕКАНОМ
121	СРЕТЕЊСКИ УСТАВ- 180 ГОДИНА ОД ДОНОШЕЊА ПРВОГ СРПСКОГ УСТАВА
131	ПОГЛЕД НА ПРОПАСТ РИМА
141	УЛОГА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ОДБОРА У СТВАРАЊУ КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
161	ПОЛИТИЧКА ЛИЧНОСТ И ПОЛИТИЧКА ИЗДАЈА ОДНОС ЈАВНОСТИ ПРЕМА КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА, УЧИНИОЦИМА И ЖРТВАМА
182	ЧЕСТО ЈЕ ПИТАЊЕ – ДА ЛИ ЈЕ ПРАВО НАУКА?
201	БУДУЋНОСТ ЈЕ У ПРАВУ
211	ММФ
221	ФАКУЛТЕТСКЕ И СТУДЕНТСКЕ АКТИВНОСТИ
225	СТУДЕНТСКО ОРГАНИЗОВАЊЕ
227	SUMMER SCHOOL „SHIFTING PERSPECTIVES – EUROPE AND THE AMERICAS“
228	БРАНИТЕЉИ И БРАНИТЕЉКЕ МАЊИНСКИХ ПРАВА
231	ПРАВ(Н)ИЈАДА 2015.
231	УСПЕХ НАШИХ СТУДЕНАТА НА СПОРТСКИМ ТАКМИЧЕЊИМА
232	МОЗАК НА ТЕРЕН/ТРЕНИРАЈТЕ УМ И ТЕЛО ПОДЈЕДНАКО
232	АНКСИОЗНОСТ
232	ДОСИТЕЈА
232	ТРЕБИНА ДР ВЛАДЕТЕ ЈЕРОТИЋА
232	„NISHVILLE“ ЦЕЗ ФЕСТИВАЛ
232	„ФИЛМСКИ СУСРЕТИ“
232	ВОДА

4

35

22

17

25

39

7

ИНТЕРВЈУ – ПРОФ. ДР МИРОСЛАВ ЛАЗИЋ

УПОЗНАЈТЕ ВАШЕГ ДЕКАНА

Дана, 4. марта 2013. године, на седници Савета факултета изабрано је ново руководство Правног факултета. За декана Факултета изабран је проф. др Мирослав Лазич.

Др Мирослав Лазич, редовни професор, дипломирао је на Правном факултету у Нишу 1985. године, одбранио магистарску тезу: „Садрина хипотеке” 1994. године и докторску дисертацију: “Плодоуживање” 1999. године. На Правном факултету у Нишу ради од 1989. године, за доцента је изабран 1999. године, за ванредног професора 2004. Године, а у звање редовни професор за грађанскоправну научну област изабран је 25. септембра 2009. године. У току своје професионалне универзитетске каријере обављао је функцију продекана за наставу од 2004. до 2006. године, управника Центра за научно-истраживачки рад, шефа Катедре за грађанскоправне науке, поред тога, био је члан Сената Универзитета, члан Савета факултета и бројних Комисија на Факултету и Универзитету.

У својој професионалној каријери, проф. др Мирослав Лазич објавио је 2 коауторска уџбеника која су имала више издања, 2 самосталне монографије, више коауторских

монографија везаних за клиничко правничко образовање, практикум и више од 60 чланака. Учествовао је на 3 национална пројекта. Током своје професионалне каријере боравио је на стручном усавршавању на Правном факултету у Салзбургу и на Правном факултету у Бечу. Такође, учествовао је на бројним едукацијама за рад на правној клиници (Рига, Варшава, Ријека, Скопље, Марибор итд.). Био је први координатор на Клиници за грађанско право и уредник зборника о раду на правној клиници.

Шта је то што Вас чини поносним на пољу каријере, а шта у приватном животу?

На пољу каријере редован пут развоја, положен правосудни испит, магистратура, докторат и напредовање до редовне професуре са, ако није нескромно да поновим шта кажу колеге, добрим угледом у српској грађанскоправној науци. У приватном животу, свакако породица, супруга и две одрасле ћерке.

Како бисте у кратким цртама описали посао којим се бавите?

Наизглед посао са много слободног времена, али управо је обрнуто. Универзитетски професор није звање, већ професија са обавезама које се никада не завршавају, која захтева стално усавршавање и писање научних радова током читавог живота. Најлепши део посла је настава, када уживате у раду са младим људима који желе да нешто науче, пошто сте претходно „закмурени“ на одсуство оних који желе да буду у кафићу.

Да ли сте у току студирања претпоставили да ћете се баш Ви наћи у улози професора?

Не, нисам о томе као студент нити размишљао. Сматрам да има много правничких послова који су важнији, плаћенији и интересантнији од професуре. Након рада у суду и положеног правосудног испита, желео сам да останем у правосудју, као судија, евентуално адвокат. Конкурисао сам за асистента и примљен, без икаквих интервенција, и тако је почело. Судбина или случај.

Ако бисте направили паралелу између времена у коме сте Ви били студент и данашњице, шта бисте могли навести као предности, а шта као недостатке?

Свако време и свака младост је лепа на свој начин, тако да се не може поредити ово и оно време. Некада смо били мање изложени политици, „таблоидизацији“ и „пинкизацији“ друштва, насиљу, наркоманији... Чини ми се да су дружења некада била лепша и непосреднија, ноћне шетње сигурније и романтичније, није било оволико испитних рокова али их је било сасвим довољно. Знате, срећа је увек релативна и зависи од личности, зато ви уживајте у вашој младости, а ми ћемо се са сетом сећати наше.

Који је најбољи савет који сте добили током студирања ?

Треба континуирано спремати и најпре полагати „теже“ и обимније испите, некада двосеместралне. Студенти греше када иду „линијом мањег отпора“. Некада се није све учило одједном, јер то по тадашњем систему, без предиспитних обавеза, ограничења материје и парцијалног полагања, није ни било могуће. Оцене се завређују на испиту + мали фактор среће. Наравно, било је и тада снажљивих студената, шмекера, мање „бувица“, али се генерално више учило.

Да ли сматрате да сте строг професор? Каква су Ваша искуства са студентима?

Мислим да важим за строгог професора, али се надам и за праведног. Увек сам се држао максиме: „Није тешко бити добар, тешко је бити правичан“. Наравно, треба бити и добар, али доброта није у поклањању незаслуженог. Поносан сам да никада нисам имао лоше искуство са студентима. Испит је увек јаван; студенти увек морају знати зашто су пали на

испиту; нисам прекорачио границу професор студент/студенткиња; свакоме могу да погледам у очи мирне савести, у сваком погледу.

Да ли сте икада направили грешку приликом оцењивања студената?

Најтежи део нашег посла је испит, посебно када морате да донесете две најтеже одлуке - у мери између 5 или 6, али и између 9 или 10. Прва разлика је огромна и друштвено најодговорнија, а друга филигранска. Да, нормално је да некада погрешите у процени, али се током година то ређе дешава. Нема непогрешивих, али једино не треба попустити на граници између 5 и 6, а последњих година веома сам строг у погледу 10. Некада је непојмљиво било имати све десетке, нереално. Данас је много више таквих студената. То је резултат „болоње“, парцијалног полагања, тестова, али се целина мање зна.

Шта најчешће замерате студентима?

Не превише, они су увек „производ“ друштвених услова и породичног васпитања. Имамо, поред изузетних студената са просеком близу 10, изванредних студената, логичара, зрелих младих људи, којима просек оцена није у првом плану – обично је од 7 до 9. Такви студенти су опуштени и видите да ће бити одлични практичари. Друштво „само“ треба да се постара да заживи конкуренција у запошљавању и да такви стручњаци дођу на права места и кренуло би нам напоље. Ето, замерио бих рецимо недостатак самокритичности, континуитета у учењу, стрпљивости, а посебно покушаје превара путем „бувица“ где студенти краду „сами себе“. Превише је рокова, што отежава припрему и полагање „базичних“ испита.

Да ли постоји нешто што бисте у систему школства променили?

Реформа замишљена у „болоњском“ закону о високом образовању није доследно спроведена да бисмо објективно судили, делом због неспремности наставника а делом због

противљења студената. Да имам моћ реформе можда би правни и још неки факултети били ван болоњског система, као нпр. у Аустрији и имали би мање теоријске наставе, постојала би обавезна практична настава и испит или обавезна година праксе у правосудним институцијама; правосудни и адвокатски испит би били другачије конципирани – по специјалностима; посао судија, тужилаца и нотара би имао веома оштро постављену одговорност и био одлично награђен итд. Наравно, и овако су резултати солидни, али има много простора за реформу и побољшања.

Да ли сматрате да постоји корупција у систему високог образовања и које су њене последице? Да ли сте се у својој професионалној каријери посредно или непосредно сусрели са неким видом корупције, и како сте у тој ситуацији реаговали?

Корупција, у својим различитим облицима, је рак рана, која је захватила бројне сфере друштвеног живота. Најопаснија је у образовању, правосудју, здравству ... Потребна је ефикаснија борба, а она није могућа без сарадње свих актера, а у образовању сарадње самих студената, полиције и тужилаштва. Суштински, мислим да је доста смањена корупција у образовању, али не могу искључити неке облике постојања. Неопходна реакција је пријава надлежном органу. До правоснажности пресуде, важи претпоставка невиности. Наравно, када се докаже, казне морају бити ригорозне, не у смислу дужине затвора, већ у губитку лиценце и права на бављење одређеним позивом од посебног друштвеног значаја, као што је и професура. Код корупције постоји и могућност злоупотреба, тако да професор и не зна да се ради о облику корупције, али то се решава одбијањем свакоме неприципијелних услуга. Антикоруптивна брана је она чврста граница између 5 и 6, на којој се све заснива, и јавност испита.

Какво је Ваше мишљење о плагираним научним радовима и дисертацијама?

Личност човека се формира веома рано, научници кажу до пете или седме године. Вероватно свако из породице носи неки „васпитни“ код – поштења или непоштења, храбрости или кукавичлука, човека или ... Диплома, звање и титуле то не могу да промене, али је опасно када се накалеме, створе накарадног полуинтелектуалца, политиканта, лакташа како рече велики српски правник С. Јовановић. Такви људи не виде себе, нити виде друге, само их интерес покреће и немају нимало објективности, части, поштења... Веома се брзо открије да иза титуле не стоји скоро ништа. Плагијат се открива када доктор наука проговори. Постоји једна чувена изрека: „Да си ћутао, остао би филозоф“. Треба веровати у рад и праве вредности. Све лажно, пре или касније, пропада.

Да ли мислите да нелојална конкуренција на приватним факултетима и лакши пут до дипломе фаворизује приватне у односу на државне факултете?

Није проблем у подели на државне и приватне. На западу су приватни факултети квалитетнији и скупљи. Код нас су приватни факултети настали углавном у области права и економије, што није требало олако допустити и нису понудили квалитет, нити нам

покупили квалитетне студенте. Оног момента када приватни правни факултети понуде квалитет, почеће права конкуренција. Такође, примена праве конкуренције у запошљавању, које сада нема, ће тражити само квалитет, а не дипломе. Школовање правника мора да буде под посебним режимом, а не на „сваком ћошку“, јер је то државни интерес.

Да ли подржавате централизацију академских ингеренција и успостављање такозваног Националног универзитета у Београду?

Мислим да је централизација начелно непотребна и штетна за образовање и науку, али то не значи да неке послове не треба интегрисати ради уштеде и боље ефикасности. Интеграција универзитета функционише добро тамо где постоје мали универзитети са сродним факултетима, у супротном долази до мајоризације. Само конкуренција међу факултетима и универзитетима може да побољша квалитет, а форсирање београдског универзитета као националног би довело до слабења конкуренције. Друго је питање да ли треба извршити рангирање факултета, али онда морамо да поставимо јасне критеријуме и проверимо квалитет факултетског производа – дипломираног студента. Познато је да су нишки студенти права чести победници бројних такмичења, веома успешни на правосудном испиту итд. Како то рангирати?

Да ли је у државним институцијама па и академским установама одлучујући фактор на конкурсима за ступање у радни однос нека врста сродства или стручност, образовање и пракса кандидата?

Свакако, има и позитивних и негативних примера. Процедура запошљавања и избора на универзитетима је најсложенија и објективизирана, али није имуна од неких штетних појава. Наравно, оно што је на западу незамисливо, код нас понекад буде пракса, а закон је ни тамо не спречава, већ етички кодекси. Нпр. непотизам је једна од штетних пракса на бројним факултетима. Правни факултет у Нишу је до сада успео да спречи бројне негативне појаве, али то је вечита борба и процес. Законом и републичким етичким кодексом за образовање треба јасно да се поставе ограничења везана за запажене облике привилегија у запошљавању, јер образовање и универзитети су од највећег значаја за будуће генерације.

Шта бисте поручили студентима?

Студирајте и дружите се. Немојте веровати у популизам и ценити „данајске дарове“. Актуелно глобалистичко време није наклоњено правим вредностима, али је таква стања дугорочно неодрживо и квалитет, пре или касније, мора доћи до изражаја. Допринесите побољшању свог факултета позитивним примерима. Достављајте предлоге и конструктивне критике. Не подлежите пропаганди.

Валентина Петковић

„IUSTITIA“

Regional Moot Court Competition је такмичење у симулацији суђења пред Европским судом за људска права у Стразбуру, које организује већ 9 година организација Civil Rights Defenders. Циљ такмичења је да едукује и упозна студенте, најчешће завршних година правних факултета региона, о Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода, као и да их упозна са јуриспруденцијом Европског суда за људска права. Наиме, регионално такмичење, које обухвата 12 правних факултета из 7 држава региона (Србије, Македоније, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Словеније, Хрватске и Албаније) је организовано по узору на нордијски Moot Court који се од 1984.године одржава у земљама чланицама Нордијске уније. О значају овог такмичења говори и чињеница да га је Правни факултет у Стокхолму увео и као изборни предмет на факултету. Свака екипа се састоји од 6 такмичара, које предводе академски тренери и подељена је на две супротне стране – представнике државе и апликанте. Правила овог такмичења су скоро идентична процесним правилима Европског суда. Такмичење се састоји из две фазе: Прва фаза је израда и слање писаних поднесака, које оцењује и рангира тим експерата из ове области организације Civil Rights Defenders. Друга, усмена фаза, се одвија на самом такмичењу, где се састају тимови дванаест правних факултета са простора Балкана, по жребом утврђеном распореду. У улози судија на самом такмичењу се налазе судије уставних и врховних судова земаља у региону, као и судије Европског суда за људска права у Стразбуру са ових простора, што недвосмислено указује на квалитет и престиж овог такмичења. Moot Court екипа „Iustitia“, студената Правног факултета у Нишу, учесник је овог такмичења од 2010. године и најтрофејнија је екипа са ових простора. Регионално такмичење прошле године одржано је априла месеца у Суботици, трајало је два дана, четврт финале и полуфинале такмичења одржани су у Вишем суду, а финале у Градској кући. Након победе у финалу против екипе из Загреба, екипа нашег факултета је стекла право учешћа

на другом Транс-европском такмичењу које је одржано у Стразбуру 07. 11. 2014. године и победом над екипом из Копенхагена резултатом 111:99 остварила је велики успех. Екипу нашег факултета чинили су: Лука Анђелковић, Гала Бончић, Петар Пешић, Милица Нешић, Александра Стојановић и Тамара Станојевић, а за њихов успех заслужни су и академски тренери екипе, доцент др Дарко Димовски и асистент Иван Илић. Треба напоменути да су до титуле дошли без иједног пораза и да је Лука Анђелковић, тадашњи студент, сада већ дипломирани правник, проглашен за најбољег говорника у суперфиналу.

Екипа нашег факултета је другу годину за редом освојила прво место на поменутом такмичењу, које је одржано у две суднице херцеговског Основног суда у Црној Гори 24.-27. априла 2015. године. Међу члановима Високог судског већа IX Регионалног такмичења нашле су се и судије врховних, уставних и осталих судова региона, као и правни заступници (агенти) Влада држава региона пред Европским судом за људска права. Успех су поновили студенти: Милан Јовановић, Андреа Маринчевић, Миша Вујичић, Јелена Младеновић, Бојана Арсенијевић и Немања Радевић који ће у новембру ове године представљати екипу нашег факултета у Стразбуру. За титулу европског првака, у згради Европског суда за људска права, надметаће се са победником Нордијског регионалног такмичења, а то је екипа „Lanung“ са Правног факултета у Копенхагену.

Финални усмени турнири овог Moot Court такмичења организовани су, до сада, у београдској Палати правде, Вишем суду у Суботици, Основном суду у Котору, Жупанијском суду у Ријеци, Основном суду у Охриду, Кантоналном суду у Сарајеву и Уставном суду Словеније у Љубљани.

Валентина Петковић

PRICE MONROE MEDIA LAW MOOT COURT COMPETITION

С обзиром на то да часопис „Правник“ није изашао прошле школске године, требало би онда сада подсетити на успех студенткиња Правног факултета у Нишу који су оствариле на квалификационом регионалном такмичењу Price Media Law Moot Court SEE Regional Rounds и финалном међународном такмичењу Price Monroe Media Law Moot Court Competition. Тим нашег факултета чиниле су Јелена Јанковић, Марина Марковић, Јелена Ицић и Љубица Јанић, које је припремао доцент др Дејан Вучетић. На регионалном такмичењу, одржаном у Београду децембра 2013. године освојиле су друго место отворивши пласман за финално такмичење које одржано у Оксфорду априла 2014. године, када су се пласирале у осмину финала. Такмичарка Јелена Ицић је на

На финалном такмичењу у Великој Британији учествовало је преко 200 студената расподељених у 35 тимова, а победу је однео тим студената универзитета Јиндал Глобал Лав Сцхоол из Индије. Током боравка у Уједињеном Краљевству наше такмичарке биле су у прилици да учествују у дебати посвећеној случају Сноуден, као и да осталим студентима представе српску културу и традицију. Према речима такмичарки такмичење представља симулацију суђења из области медијског права. Студенти се суочавају са имагинарним случајем који сагледавају из два угла позивајући се на досадашње пресуде из ове области, како би што боље аргументовали своје поднеске; тужбу и одговор на тужбу. Свака екипа се дели на две подекипе, при чему једна заступа ставове апликанта тј. тужиоца чије је право повређено, а друга туженог. Суштина њиховог случаја била је разјаснити да ли би се блогери могли сматрати новинарима. С обзиром да је медијско право област која је у нашој земљи недовољно истражена, такмичарке су се припремале путем интернета и претраживања онлајн збирке

пресуда Европског суда за људска права у Стразбуру.

Нажалост, ове школске године студенти нашег факултета Јована Здравковић, Катарина Миљковић, Петар Жупац и Милан Јанковић, нису успели да се квалификују за светско такмичење које се одржава у Оксфорду, али су на регионалном такмичењу одржаном у Београду децембра 2014. године освојили прву награду за најбоље написане поднеске. Ово је било треће по реду одржано регионално такмичење, а студенти нашег факултета су учествовали и на првом, школске године 2012/2013. када је, подсећамо, један од тадашњих чланова тима, Саша Маркота, победио у категорији „најбољи говорник“, а сам тим освојио друго место, награду за најбоље написане поднеске и могућност да предствља

Србију на светском такмичењу у Оксфорду. Милица Андрејевић, Милица Николић, Ивана Станковић, Теодора Величковић, Стеван Станојевић и Саша Маркота, чланови првог тима Правног факултета у Нишу који је учествовао на такмичењу из медијског права, су и у Оксфорду освојили награду за најбоље написане поднеске, која је једна од три посебне награде које се додељују.

Марица Мишић

такмичењу у Београду освојила друго место у категорији „најбољи говорник“, док је у истој категорији на такмичењу у Оксфорду Јелена Јанковић заузела четврто место. По завршетку регионалног такмичења одржана је церемонија на Белом двору где је том приликом такмичаре поздравио принц Александар ИИ Карађорђевић, а министар правде и државне управе Никола Селаковић прогласио победнике.

НАЦИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ У СИМУЛАЦИЈИ СУЂЕЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Тим Правног факултета Универзитета у Нишу освојио је прво место на другом националном такмичењу у симулацији суђења из области заштите од дискриминације које одржано у организацији Повереника за заштиту равноправности у сарадњи са Правосудном академијом и Фондацијом за отворено друштво, победивши у финалу такмичаре Правног факултета у Београду. Наш факултет су предствалале студенткиње Злата Јовић, Љубица Јанић и Милена Врбић. Оне су такође, освојиле и награду за најбоље поднеске. Фиктивни случај се односио на дискриминацију на основу сексуалне оријентације, а само такмичење се одвијало у трима етапама: два круга у којима тимови пишу поднеске и трећег круга који представља усмено сучељавање тимова. На самом почетку, тимови, заведени под шифрованим именом, ове године у питању су били називи цвећа, добијају фиктивни случај. У првој етапи се налазе у улози тужиоца тј. повереника који заступа дискриминисана лица и из те перспективе пишу тужбу. У други круг је од укупно 19, прошло 12 тимова. Уколико се пласирају у наредни круг, добијају поднесак друге екипе на који пишу одговор, преузимајући улогу заступника дискриминатора. На основу тужбе и одговора на тужбу бира се 8 тимова за следећу трећу рунду. Жребом се одређује које ће се екипе међусобно састати и коју ће улогу имати. У супер финалу 2 најбоља тима се усмено суочавају, притом се налазећи у обе позиције. Такмичење је одржано у згради Управног суда у Београду екипа. Судије на симулацији суђења били су из редова адвоката, судија и правних стручњака. Повереница за заштиту равноправности, професорка нашег факултета, Невена Петрушић, честитала је победничком тиму и изразила задовољство због учешћа великог броја младих на овом такмичењу. Најбољим такмичарима додељене су награде, а осталим признања. Такође, победнички тим, добио је као награду путовање у Брисел и посету седишту Еквинет-а (Европске мреже тела за равноправност) чији је Србија, тј. Повереник Републике Србије за заштиту равноправности пуноправни члан од 2010. године.

Наше такмичарке су и vise него задовољне такмичењем, и истичу да им је учешће на такмичењу била јединствена прилика да науче карактеристике антидискриминационих парница и уопште да стекну знања из ове области права која је релативно нова у српском правном систему, као и да им је било велико задовољство да се нађу пред судским већем које је било састављено од иманентних судија, адвоката, предстваника невладиних организација које се баве заштитом људских права. Такође сматрају да је цео процес, био не само поучан, већ и занимљив. За постигнути успех захвалне су једна другој јер су, како кажу, лепо сарађивале и настојале да тим ставе испред личних тежњи. Захвалне су својим менторима и тренерима, асистенткињи Анђелији Тасић која је дала све од себе да их припреми, нарочито у погледу процесног дела и саме функције повереника и што је имала разумевања за њихове обавезе, и асистенту Михајлу Цветковићу који им је доста помогао око самог наступа и с обзиром да је случај сагледао из другачије перспективе, његове сугестије су им пуно значиле. Значила им је и помоћ асистента Милоша Прице, при писању поднесака и Сање Ђорђевић која им је дала значајне савете при усменом излагању. Максимално су уживале у припремама на којима су добијале смернице и савете што је уз њихов тимски рад и допринело да победе на такмичењу, које је, како кажу, било доста верно правом суђењу.

Марица Мишић

ИНТЕРВЈУ СА ПРЕТХОДНИМ И САДАШЊИМ СТУДЕНТОМ ПРОДЕКАНОМ

Функција Студента продекана једна је од најважнијих функција у свету студентског представљања. Наиме, студенти сва своја права могу остварити како преко Студентског парламента, као основног органа за заштиту студентских права и интереса, тако и преко функције Студента продекана. До скоро је функцију Студента продекана обављао Слободан Луковић, студент продужене четврте године, а почев од 25. јуна 2015. године ту функцију обавља студент четврте године Ђорђе Петровић.

године, и „Гимназију Светозар марковић“ 2012. године, када сам уписао „Правни факултет Универзитета у Нишу“, на коме и данас успешно студирам као студент завршне године. Током ученичких дана бавио сам се ученичким парламентаризмом, а од поласка на факултет активан сам и у студентском организовању. За све то време бавио сам се, а бавим се и даље волонтирањем и осталим видовима друштвено-корисног рада. Уз то сам и активиста цивилног сектора.

Правник: За почетак реците нам нешто о себи?

Слободан: Моје име је Слободан Луковић, рођен сам 25. јануара 1992. године у Скопљу. Завршио сам Основну школу „Цар Константин“ у Нишу и „Прву нишку Гимназију Стеван Сремац“. Факултет сам уписао 2010. године, поред студирања активно сам се бавио одбојком, више од десет година, а тренутно сам и одбојкашки судија.

Ђорђе: Зovem се Ђорђе Петровић, рођен сам 17.09. 1993. године у Нишу. Завршио сам Основну школу „Доситеј Обрадовић“ 2008.

Правник: Које услове је потребно испунити за функцију Студента продекана?

Слободан: Потребно је бити пре свега добар студент под чим подразумевам редовно полагање испита, солидан просек и редовно уписивање школске године. Поред тога потребна је и смелост за бављење студентским проблемима и за решавање истих, као и

спремност издвајања времена за озбиљно обављање функције. Неизоставно је и искуство у студентском организовању које се стиче кроз рад у студентским организацијама и студентском парламенту.

Ђорђе: Додао бих још и то да ваљано обављање ове, али и било које друге функције у свету студената, изискује одређена одрицања и велику посвећеност. Поред тога, храброст и истрајност морају красити сваку особу која се хвата у коштац са решавањем и заштитом проблема студената. Такође је потребно и имати тим људи уз себе, тим који ће вам притећи у помоћ у свакодневним пословима. И за крај, можда најважније, у свом раду се не сме подлећи никаквим спољним утицајима већ се увек руководити најбољим интересима студената.

Правник: Слободане, какав је осећај обављати функцију Студента продекана, упутите нас мало више у делокруг, до скоро, твојих послова?

Слободан: Студент продекан је веома одговорна функција и поред Председника студентског парламента најодговорнија студентска функција на факултету која подразумева упућеност у свакодневна дешавања на факултету и велики број информација везаних за студенте. Студент продекан координира и радом студентског парламента и студентских организација као директна спона између студената и органа пословођења факултета, мора бити стално доступан и студентима као и Декану, Продеканима па и професорима. Велика је част обављати ову функцију уз коју наравно иде и велика одговорност.

Правник: Ђорђе, како се осећаш као нови Студент продекан?

Ђорђе: Што се мог појмљења функције тиче, ја бих још додао да поред тога што је директна спона између органа управе и тела факултета с једне, и студентских организација и свих студената с друге стране, Студент продекан је и заступник појединачних и колективних интереса студената пред наведеним органима. На тај начин он представља важну карику у креирању интересног компромиса између студената и органа управе. Уз то, он се брине за очување студентског стандарда и када дође до угрожавања задовољавајућег нивоа предлаже мере за решавање ситуације. Такође поред деловања на факултету он има одређене компетенце за утицај на рад студентских органа Универзитета. Као новом Студенту продекану, преда многу су стављени велики циљеви и задаци. С једне стране то је резултат сјајног рада мог претходника, Слободана, а с друге сама природа проблема чије решавање предстоји, а што је узроковано лошим положајем студената на макро плану и нужношћу одређених измена у систему високог школства. Упркос свему томе, осећам се почаствовано што је баш мени указано поверење за обављање ове функције, имам јако велике амбиције и, уз одређену дозу скромности, надам се да ћу надмашити свог претходника постигнутим резултатима, али и да ће у том погледу мој наследник надмашити мене, јер само тако, константним порастом резултата, положај студената ће бити све бољи.

Правник: Слободане, какви су твоји ставови у вршењу једне од најважнијих студентских функција и да ли си на нешто што си учинио у последњих годину дана посебно поносан?

Слободан: Став свих студената који желе да се баве овом функцијом би требало бити сличан. Оно што је најважније јесте да се не сме посустати пред притисцима професора као и да се не сме одустати од зацртаног циља, на првом месту треба бити упоран и истрајан у решавању студентских проблема били они колективни или индивидуални. Поносан сам на доста ствари које сам учинио од када се бавим студентским организовањем међу којима бих издвојио промену правилника о уџбеницима

и борбу за поштовње утврђених стандарда коју смо иницирали још у периоду када сам обављао функцију потпредседника студентског парламента, а што се ове године тиче поносан сам на учествовање и организовање студентске борбе за промену ЗВО а најпоноснији сам на заједнички рад свих студентских представника на нашем факултету јер без јаке студентске организације не би било оволико успеха.

Правник: Који су твоји ставови Ђорђе и шта сматраш приоритетом у предстојећем периоду?

Ђорђе: Своје ставове изнео сам у претходним одговорима, и мислим да, заједно са ставовима мог претходника, потпуно приближавају појам, природу и улогу Студента продекана онима који то не знају. Што се тиче приоритета у даљем раду, прво што предстоји јесте решавање текућих питања везаних за упис наредне године студија, која се појављују сваке године почетком јесени и паралелно са тим учешће у моделирању система уписа бодова који ће највероватније, а како то и ЗВО налаже, почети да се примењује наредне школске године. Велики посао ме чека и приликом измена правилника о ценама услуга на факултету али и доношења још неколицине правилника који се непосредно тичу студена и њихових активности. Наставићу са борбом за систематизацију и рационализацију испитне материје, као и за ажиурнији рад службе за студентска питања и информисање студената путем сајта. Такође планирам и предлагати одређених измена у начину пријаве испита и благовремене израде оквирног и појединачног распореда испита. Поред свега набројаног, очекује ме још пуно других ствари.

Правник: Како гледате на своје претходнике на овој функцији, да ли сте научили нешто из њихових пропуста и успеха?

Слободан: Доста сам научио у раду и дружењу са мојим пријатељима и претходницима, издвојио бих Александра Бзенића и Петра Пешића уз које сам стекао доста искуства у бављењу студентским организовањем.

Ђорђе: Слободан и његови претходници, као и остало људи са којима сам сарађивао и радио свакако су људи од којих се може доста научити, како о оним стварима које чине рутину живота, тако и о оним стварима које се тичу студентског организовања. Сви су они били мени велика подршка у раду и студијама а њихови успеси подстрек и мотивација да радим још боље. Не могу а да не издвојим Илију Гавриловића, тренутно на функцији Председника Студентског парламента, кога бих, поред наравно мог претходника Слободана, назвао својим ментором по питању студентског организовања. Поменуо бих још и све оне дивне људе који су се хватали или се хватају у коштац са радом везаним за студентско организовање од којих се, такође, може пуно тога научити. Све то заједно чини једну огромну школу неформалног

и животног образовања поред оног формалног које стичемо кроз наставни план и програм.

Правник: Како сте уопште почели да се бавите студентским организовањем? Да ли сте неке посебно захвални због тога где сте сада?

Слободан: На додели индекса, октобра 2010. године ме је пријатељ кога сам познавао са одбојке, позвао у канцеларију Савеза студената Правног факултета, када сам се и учланио у организацију. У наредном периоду сам у паузама између предавања и у слободном времену одлазио у канцеларију, упознавао се са људима и са самом организацијом. Допала ми се атмосфера и систем рада те сам постајао све активнији члан. Данас је тај пријатељ који ме је упознао са организацијом и Председник Студентског парламента, Илија Гавриловић, а ја сам бивши Студент продекан. Захвалан сам колегама и пријатељима са којима сам сарађивао а најзахвалнији самој организацији у којој сам се усавршавао и напредовао до функције Студента продекана.

Ђорђе: Повод и главни покретач мог бављења студентским организовањем јесте свакако активитички дух који поседујем и велика животна енергија која ми не дозвољава пасивност у различитим животним ситуацијама. Тако сам, као што сам раније казао, почео да се бавим различитим цивилним друштвенкорисним радом и ученичким ваннаставним активностима што се даље наставило и у моје студентске дане. Опет, поводом овога дугујем велику захвалност више пута помињаном Илији Гавриловићу који ме је и увео у овај свет.

Правник: Како успевате да ускладите своје обавезе на Факултету и обавезе у студентском организовању?

Слободан: Уз добру организацију времена могуће је ускладити све обавезе. Имајући у виду да имам доста обавеза и ван факултета где се бавим различитим спортским и друштвеним активностима, искрено, и није ми било лако. Уз редовно учење и посвећеност ономо што волимо, можемо постићи све што желимо.

Ђорђе: Мој одговор је идентичан Слободановом, и као такав још мора бити и временски флексибилан јер понекад, а ради решавања неког ад хок проблема, потребно је одступити од унапред организованог обрасца активности одређеног дана. Дакле уз добру организованост и временску флексибилност, могуће је остварити све задате циљеве студентског, али и друштвеног живота.

Правник: Како је ваше мишљење о односима студената и професора на нашем факултету?

Слободан: Однос професора и студената на факултету из године у годину је све бољи. Професори су пуни разумевања за студенте а имамо и заиста добре студенте те је лош однос

професора редак али нажалост не и потпуно искључен. Уколико дође до неких проблема у односима професор – студент углавном их решавамо кроз конверзацију са професорима.

Ђорђе: Слажем се са Слободановом констатацијом да је однос професора и студената све бољи и за то бих „окривио“ све оне професоре али и студенте који су се последњих пар година залагали за једнак интересни компромис, толерантан и равноправан дијалог на релацији студент-професор али и за разумевање показано у међусобним односима уз дужно поштовање и уважавање.

Правник: Зашто би студенти требало да одаберу баш Правни факултет Универзитета у Нишу а не неки други? Какве су то погодности које наш факултет пружа у односу на друге?

Слободан: Наш факултет пружа заиста доста погодности. На Универзитету је један од најјефтинијих факултета, јер искључује плаћање свакаких намета студентима какви постоје на већини других факултета. Поред тога, пружа доста могућности за усавршавање правничких вештина студената, као што су такмичење у беседништву, moot court такмичења, као и велики број ваннаставних активности. Истакао бих и могућност упознавања и сарадње са студентима осталих Правних факултета у земљи и региону, кроз учешће на Правнијади и другим стручним семинарима и скуповима.

Ђорђе: Додао бих да се показаним знањем на правосудним испитима и достигнутим резултатима у професионалној каријери студената Правног факултета Универзитета у Нишу, наш факултет издвојио као најбољи у земљи и региону. О томе говоре и инзванредни успеси moot court такмичара претходних година.

Правник: Какав је Слободан Луковић приватно?

Слободан: Бавим се одбојком, као што сам већ поменуо, одбојкашки сам судија са рангом регионалног судије. Поред тога, бавим се и друштвено-корисним радом кроз активност у различитим друштвеним организацијама. Члан сам Ротаракт клуба „Ниш“ већ годину дана, и од скоро сам председник Форума младих македонаца града Ниша. За све остало, уколико икога буде занимало, расположен сам за дружење и разговор, тако да ме свако може боље упознати и приватно.

Правник: А какав је Ђорђе Петровић приватно?

Ђорђе: Приватно сам као и свака млада особа у Србији данас. Волим да посећујем културне, спортске и забавне манифестације, да уживам у слободном времену кога је, морам да вам се пожалим, све мање, волим да читам и да излазим у град. У летњем периоду бавим се и различитим спортовима придржавајући се древне латинске изреке: „mens sana in corpore sano“. Још се, како сам већ то навео, приватно бавим волонтеризмом и радом у цивилном сектору. Уосталом дружељубив сам, тако да ко жели боље да ме упозна, може то учинити врло лако.

Правник: И за крај, имате ли неку поруку за студенте нашег факултета?

Слободан: Студентима поручујем да буду упорни, истрајни, и да никада не одустају од испуњења зацртаних циљева.

Ђорђе: Будите упорни и истрајни током студија, ни по коју цену не одустајте, континуирано и марљиво испуњавајте своје студентске обавезе, добро организујте своје време, не запостављајте свој друштвени живот, и никада не враћајте квитице са питањима јер КО НЕ ПОКУША НЕ МОЖЕ НИ ДА УСПЕ.

Милан Милутиновић

БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Библиотека Правног факултета Универзитета у Нишу основана је 1960. године, када је основан и Факултет. У почетку је то била „ Правно-економска библиотека“ , и тај назив је задржала до школске 1974/75. године, када су се, одлуком Скупштине, и поделом факултета на Правни факултет и Економски факултет у Нишу, поделиле и библиотеке на Библиотеку Правног факултета и Библиотеку Економског факултета.

Радно време Библиотеке је, радним данима од 8 до 20 часова и суботом од 8 до 14 часова. Библиотека броји 4.500 корисника. Располаже с око 30.000 књига и 512 наслова часописа. Такође, бележи око 10.000 долазака на годишњем нивоу.

У саставу Библиотеке ради читаоница, која је, поред Библиотеке, јако посећена. Студенти сваког радног дана и суботом проводе своје радне сате у овој, јако функционалној, просторији нашег факултета. У читаоници се налази и Библиотека – легат проф. др Славољуба Поповића, поклон породице преминулог професора.

Аутоматизација библиотечког пословања извршена је 1997. године. Дотле, Библиотека је имала своју локалну базу података, а након тога, 2009. године постала је и чланица узајамне каталожке базе „КОБИСС“, у коју је укључено преко 200 библиотека. Каталогска база „КОБИСС“ броји преко 2,5 милиона записа, чији је приступ омогућен и студентима Правног факултета у Нишу. Студенти могу пронаћи на сајту „КОБИСС“-а сву литературу, којом располаже наша Библиотека.

Библиотека Правног факултета чланица је и академске мреже „КОБСОН“, и тим путем омогућен јој је бесплатан приступ „КОБСОН“-у, односно, „Конзорцијуму библиотека Србије за обједињену набавку“, који постоји од 2001. године. Прва је библиотека у Нишу која се, самоиницијативно, прикључила „КОБСОНУ“-у, потписавши уговор 2008. године. Студенти могу приступити овој Мрежи само на Факултету, преко академске мреже, и користити велики број електронских база података, које покрива.

Референтна збирка Библиотеке садржи велики број енциклопедија, лексикона, општих и правних речника, библиографија, и статистичких годишњака. Важан део фонда чини богата збирка закона и прописа. У Библиотеци можете пронаћи све бројеве „Службеног листа“ и „Службеног гласника“, од првог броја. Занимљиви наслови који се такође могу пронаћи су: „Бранич“ – Лист Адвокатске коморе Србије од 1888. године, „Мјесечник“ – Лист Правничког друштва Хрватске, и многи други.

Валентина Петковић

СРЕТЕЊСКИ УСТАВ- 180 ГОДИНА ОД ДОНОШЕЊА ПРВОГ СРПСКОГ УСТАВА

Поводом Дана државности на Универзитету је 13. Фебруара одржан научни скуп „Одјаци Сретења и српска државност“ у организацији Народног музеја Ниш и правно-историјске катедре Правног факултета у Нишу. Тема научног скупа био је Сретењски устав, од чијег се доношења ове године навршава 180 година, зачеци српске државе, као и лик и дело Димитрија Давидовића, творца првог српског устава.

Акерманском конвенцијом из 1826. године Србима је између осталог признато право на независно унутрашње уређење, те је доношење конституције што је Вук Стефановић Караџић предлагао кнезу Милошу било сасвим легитимно, иако је Кнежевина Србија била зависна и у вазалном положају у односу на Османско царство. Димитрије Давидовић, кнежев секретар и породични лекар, радио је на уставу који је кнез Милош требало да донесе, а чије је доношење одлагао све док није избила Милетина буна. Буна, која је избила 1835. године завршена је Милошевим обећањем да ће на Сретење сазвати Народну Скупштину на којој ће питање конституције бити разрешено. Устав који је познат као Сретењски устав, Димитрије Давидовић је израдио по узору на француски и швајцарски, па га је зато француски слависта Сипријан Робер назвао „француским расадом у турској шуми“. Доношење једног оваквог слободоумног устава, увођење новог грба и заставе, која је заправо била француска тробојка ротирана за 90 степени, сматравши их актима и последицом револуционаризма изазвали су негодовање околних неуставних сила; Хабзбуршке монархије, Русије и Турске. Порта је највише овим била погођена, јер је Србија донела устав, а да се претходно није ни консултовала са њом, чиме се само потврђује да је Кнежевина Србија заправо на путу ка самосталној и независној држави. Под притиском ових сила, а и на своје лично задовољство, кнез Милош га је суспендовао. Међутим, постоји сумња у то да је Милош желео да се устав суспендује, баш напротив желео је да га очува и помоћ је очекивао од Михаила Германа ког је послао у Цариград. Герман је требало да обезбеди и разумевање Русије, али је царска Русија остала при томе да Србија није смела донети устав без претходног консултовања са било ким, првенствено мислећи на сопствено одобрење.

Пре доношења коначног текста Сретењског устава, написана су два необјављена предлога устава за које се претпоставља да их је, такође написао Димитрије Давидовић. Први предлог под називом „План конституције српске“ из 1831. године, био је кратак, али је предвиђао начело законитости и једнакост пред законом, као и одредбе о организацији власти. Други предлог из исте године назван је једноставно „Устав“, и тада је први пут у српски језик уведен термин „устав“, неологизам Димитрија Давидовића, којим је замењена дотада употребљивана позајмљеница „конституција“. Овај други документ по формулацијама је ближи коначном тексту, готово идентичан и детаљније предвиђа уставна начела. С обзиром на уставне предлоге, као и на писма које је 1834. године дипломата гроф Боа-ле-Конт слао француском министру спољних послова у којим га обавештава да је кнез Милош заузет нацртом устава, као и да је често у разговорима са грофом наметао ту тему, поставља се питање колико је доношење устава кнезу Милошу било наметнуто. Према речима грофа, он је на крају изајвио као одговор на Милошеву жељу, предлог устава према коме је и састављен Сретењски устав. У прилог томе да је кнез желео устав, али да је био обазрив при његовом доношењу због могућег неодобравања великих сила, говори и дијалог између Милоша и Димитрија Давидовића:

Кнез Милош: Кумашине, чиниш 'волико, очи отварај, гледај што пишеш, да после немам нове главобоље.

Димитрије Давидовић: Не брините се, Господару, Србија има независно внутрење правленије: ви можете своју земљу уређивати како нађете за најбоље!

Кнез Милош: Е, мој кумашине, да је то јахти коња, пасати сабљу и бити се с Турцима, знао бих ја и сам шта бих радио, али то наше назависно правленије мора да се повија па сваком јаком ветру. Зато ти гледај шта пишеш!

Марица Мишић

ПОГЛЕД НА ПРОПАСТ РИМА

Врло је велика грешка узроке пропасти Рима тражити само у продирању варвара или побунама римских робова. Тога је било за све време трајања Рима, те се он није урушио, чак и када је био слабији. Ови „узроци“ – како то поједини аутори наводе – нипошто сами од себе нису могли довести до пада Западног римског царства. Критика која би се могла упутити начину излагања опште историје, али и свим историјама које обрађују само један сегмент друштва, јесте обиље ситница и појединости које бацају сенку на оне опште историјске законитости које се из историје најпре морају научити. Такав је случај и с овим питањем јер се не извлаче поуке и правила општег развоја људског друштва. Упад варвара и немогућност Рима да се томе одупре није непосредан узрок његовог урушења, већ узроке треба тражити у слабости самог система римске државе. Ови „узроци“ (упад варвара) стоје на ланцу узрочности али су довољно удаљени од непосредног узрока да се њиховим истицањем не казује ништа.

Треба имати на уму да је реч о једном робовласничком систему – робовласникâ и експлоатисане класе, тј. робова. За опстанак оваквог система потребно је стално обнављање робова. Досегавши максимум свог развоја, Рим није био у стању да обнавља произвођачку класу новим ратним освајањима, као ни да напусти робовласнички систем претварањем робова у колоне јер је за ово био потребан висок ниво производних снага, који би омогућио ублажавање експлоатације. Поменимо да је робовласнички систем уништио све друге начине производње у Риму, а пре свега, слободне сељаци. Робовски рад био је јефтинији од сељачког те су великопоседници за своје латифундије (поседе) користили робовски рад, те тиме уништише слободне сељаци. Сељаци, овако презадужени, бежаху принуђени да продају своје мале поседе или им беху у име дуга одузимани, што их нагна да напуштају села и насељавају градове, где се уз већ добро развијену војску и бирократију јављају као паразити који траже све више неголи што је произвођачка класа у могућности да створи. Тако притиснута тешким радом, који по природи ствари није могао водити трајнијем решењу, робовласничка класа се буни и револтира против

римске државе и система. И тек у том контексту (премда ни то није довољно овде објашњено) може се разумети да ослабљен Рим није могао да се одупре нападима варвара, који га део по део преплавише и срушише.

У тесној вези с овом темом је и појава хришћанства, које је најпре преплавило потлачену, а затим и робовласничку класу. Изузетно је важно у корену разумети шта је хришћанство значило и који је његов допринос томе. Но, како морамо да вршимо насиље над овим излагањем и сакатимо поједине погледе које правила поступности и идејног развоја теме налажу, одлучили смо да се о томе не говори ништа јер би било оскудно, а по ту цену не желимо да радимо. Али, за све оне који желе више да сазнају о томе, упућујемо на дело Историја политичких и правних теорија (стр. 185–197) – професора Радомира Лукића.

За сваког човека друштво у коме живи је загонетно и сложено; тек рашчлањивањем друштвених појава и тражењем веза између њих на извору (који може бити ближи и даљи), разумећемо га боље и потпуније. „Ма шта и ма како мислимо, мислимо у оквиру традиције. Она влада када нас ослобађа од мишљења унатраг и упућује мишљењу унапред, које више није планирање. Тек када се, мислећи, окренемо ономе о чему се већ мислило, ми ћемо моћи да мислимо и о ономе о чему још треба мислити.“ Мартин Хајдегер.

Милан Јовановић

УЛОГА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ОДБОРА У СТВАРАЊУ КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Ослобођење и уједињење Јужних Словена прокламовано је Нишком декларацијом, донетом прве године Великог рата, 7. децембра 1914. године. Поводом питања уједињења са Краљевином Србијом и Црном Гором и ослобођења од власти Аустро-Уграске, ради заступања интереса јужнословенских народа на просторима дуалне монархије, формиран је пре тачно сто година, у Паризу, априла 1915. године, Југословенски одбор на иницијативу српске владе.

Југословенски одбор преузео је на себе задатак да за српско питање заинтересује Европу. Његов председник био је Анте Трумбић, а остали чланови били су Хинко Хиковић, Франо Супило, Франо Поточњак, Иван Мештровић, Душан Васиљевић, Никола Стојановић, Милан Сршкић, Вељко Петровић и Павле Поповић. Први проглас Југословенског одбора објављен је на Ђурђевдан у години оснивања. Један од разлога да се Јужни Словени из Аустроугарске преко Југословенског одбора, окрену Србији и регенту Александру, био је и Лондонски уговор, којим су силе Антанте Италији, чланици Централних сила, која је ипак на почетку Првог светског рата прогласила неутралност, обећале велике територијалне уступке на рачун Срба и Хрвата, како би је навели да им се придружи. Уговор је био тајна и Хрвати нису знали шта да очекују у случају победе савезника. Крфском декларацијом потписаном на Крфу јула 1917. године, од стране српске владе и Југословенског Одбора, предвиђено је стварање Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, независне, парламентарне монархије под династијом Карађорђевић, са јединственом територијом и

држављанством. Према одредбама декларације устав за нову државу требало би да донесе Уставотворна скупштина.

Фебруара 1918. године у Загребу је сазван збор свих југословенских политичара, на ком је решено да се оснује Народно вијеће које ће наставити да заступа интересе српског, хрватског и словеначког народа са простора Аустроугарске. Оснивањем Народног вијећа значај и утицај Југословенског одбора је опао. Вијеће је објавило стварање независне и суверене државе Словенаца, Хрвата и Срба, притом овластивши Југословенски одбор да заступа интересе нове државе у спољнополитичким односима. Женевском декларацијом коју су потписали Народно вијеће и Никола Пашић као председник владе Краљевине Србије, проглашено је стварање недељиве државе Срба, Хрвата и Словенаца. Међутим, споразум је опозван јер се нова српска влада није сматрала обавезаном. Коначно, до уједињења је дошло и проглашено је стварање Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у кући Крсмановића у Београду, 1. децембра 1918. године.

Марица Мишић

ПОЛИТИЧКА ЛИЧНОСТ И ПОЛИТИЧКА ИЗДАЈА

Политичке теме су све више присутне у свакодневном животу, данас се са политиком можемо срести готово свуда. Политика се данас са државног нивоа спушта ниже, захвата обичне људе, студенте, раднике и сељаци, а све у циљу узимања што већег дела колача власти. Самим тим се и све већи број људи политички ангажује, мотивисан често личним разлозима. Бити политички активан, данас често подразумева велико јавно експонирање, при чему се чини да су особине политичара и њихови поступци од пресуднијег значаја за јавно мњење од самог квалитета изговореног и учињеног. Политичка личност се може посматрати са аспекта премештања личних, приватних проблема на јавни живот. Такође, политичка амбиција и жеља за моћи може се дефинисати

као резултат ниског самопоштовања, осећања безвредности и немоћи. Још су Платон и Аристотел разматрали питање политичког вођства, при чему њихова интересовања нису била усмерена само на то на који начин људи долазе до моћи, већ и на циљеве којима стреме када коначно дођу на власт. Људи често због политике падају најниже, каљају породично име, своју част и углед, а све то да би задовољили своје болесне амбиције и сујету. Окрећу леђа породици, пријатељима, али и себи самима. Продају се за скупocene поклоне,

незаслужене функције, забадају ножеве у леђа својим ближњима само зато да би се доказали. Као начин уграбљивања власти, јасно и недвосмислено, издаја је врло ефективна. Она има феноменалну политичку моћ, управо зато што је издаја. Онакп подмукла, пришуња се с леђа, без упозорења, тамо где се најмање очекује. Људи који једном издају политичку мисао, своје пријатеље, политичке истомишљенике или лидере својих партија, оне са којима су друговали и пословали, од којих су учили “занат” и којима дугују захвалност за своју политичку каријеру, осуђени су да то и сами проживе. Оснивајући своју странку они позивају на промене, али праве свој политички програм као копију програма владајућег режима из којег су проистекли. Нуде исте идеје, али на другачији начин, што и јесте узток спора и

отцепљења од изворне организације. Такви људи ће продати душу ђаволу само да би дошли до крајњег циља, победе. Даће и последњи атом своје снаге и уложити све што имају не да би ли успели. Политичка личност је данас празна љуштура, бледа сенка бившег човека, личност која је отуђена од живота, и која престаје да види људе као људе већ само као гласове. То је личност без емоција, сажаљења и емпатије, која не прави разлику између онога што је морално и правично и онога што није. А сада да ли је стварно потребно да човек постане звер како би био лидер, препустићу вама да одлучите, али као што би рекао Бертолд Брехт: «Ако желите да водите људе, морате да им окренете леђа».

Немања Костић

ОДНОС ЈАВНОСТИ ПРЕМА КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА, УЧИНИОЦИМА И ЖРТВАМА

Девојка се буди на столицу, без икаквог сећања. У оваквом стању излази на улицу, где је убрзо окружују људи, који својим камерама и телефонима снимају управо њу. Појављује се и човек, за кога закључује да жели да је нападне, због чега се, запрепашћена одсуством помоћи присутних, даје у бег. Током бега се суочава и са нападачима и помоћницима, од којих неки бивају убијени, док остали настављају са својим нападима, односно пружањем помоћи. На крају њеног бега, у једној просторији остаје сама, суочена са својим нападачем. Успела је да се дочепа оружја које је уперила према њему. Након неколико тренутака оклевања, одлучује се да пуца. Из пушке излећу конфете, а иза ње се отвара зид и указују бина и публика, која уз срећу и узбуђење стојећи аплаудира њеној агонији. У тренуцима док је мушкарац везује за столицу, а њени нападачи и помагачи се поклањају публици схвата да је све заправо била симулација. Водитељ јој пушта различите телевизијске снимке из којих она сазнаје да је заједно са својим вереником проглашена кривом за убиство девојчице, и да све што је преживела у претходних неколико сати представља њену казну. Овако везану изводе је на улицу, пред исте оне људе са камерама и мобилним телефонима, који се овај пут узбуђено и радосно упуштају у линч и каменовање. Иза њих се назире знак са натписом Забавни парк. Одводе је на исто оно место на коме се пробудила, водитељ јој даје успављујућу течност након чега на календару

прецртава још један дан.

Ово су сцене из епизоде британске црнохуморне дистопијске антологије Ц р н о огледало која ме је натерала да се осврнем на скорашње догађаје и поново размотрим становишта

јавности, како медија преко којих смо за њих сазнали, тако и њихових читалаца и гледалаца, обичних грађана. Свестан да аутори овог свакако неуобичајеног и одважног телевизијског пројекта желе да прикажу једну од горих верзија будућности, запитао сам се да ли је то управо она будућност која, у складу са данашњим понашањем, ставовима и тежњама, представља неминовност.

Значајан удео у извештавању медија данас заузимају и приче о разним немилим догађајима, од којих већина јесу кривична дела. Моји закључци управо проистичу из начина презентовања ових извештаја,

коментара на њих, односно примарно из ставова који њихови конзументи изражавају било уживо, било посредством интернета. Иако можда нису доминантна и репрезентативна мишљења, у својој тренутној мери свакако су врло битна, јер служе као упозорење да је њихово преразматрање прекопотребно како би се предупредила даља виктимизација свих учесника у овом информацијско-конзументском односу: првенствено жртве кривичног дела, али у истој мери и самих учинилаца и јавности.

Овакви догађаји, који наравно представљају предмет интересовања широке јавности, погодни су за експлоатацију у циљу придобијања управо што већег дела те јавности, при чему могу свесно или несвесно, својим сугестивним, интензивним извештавањем и инсистирањем, постати погодна тле за позиве на линч, слободне процене, арбитрерност и изливање беса од стране узнемирених и најчешће правнички и психолошки неедукованих читалаца и гледалаца.

Једно од најупечатљивијих кривичних дела у протеклом периоду, по медијској пропраћености и интересовању, јесте саобраћајна несрећа на мосту у Београду у којој је погинуо младић. Између осталог, у коментарима били су присутни: инсистирање на томе да се сви присутни у аутомобилу починиоца сматрају саучесницима и помагачима (чему је допринео и сам министар унутрашњих послова оваквим квалификацијама); да се сви они сматрају учиниоцима кривичног дела непријављивања кривичног дела и учиниоца (чл. 332. КЗ); да се само кривично дело треба квалификовати као убиство (не узимајући у обзир да је смрт наступила као последица кривичног дела против безбедности јавног саобраћаја, као и могућност постојања нехата); позиви да се објаве фотографије и пуна имена и презимена свих лица, са очигледном

жељом да се осумњичени осуди од стране друштва и из њега изопшти; инсистирање да се склапањем споразума о признању кривице крши претпоставка невиности, и други.

Случај у коме се један познати домаћи глумац оптужује за обљубу освануо је на насловници у исто време када је поднета и приватна кривична пријава. Као класичан пример кршења претпоставке невиности, на коју није обавезан само суд, већ и јавност, она која извештава, и она која путем извештаја о случају и сазнаје, допринео је евентуалној виктимизацији лица које је у самом почетку означено као учинилац чија је кривица доказана.

Још један од упечатљивих случајева јесте убиство девојчице којем је претходило силовање, које је због нарочитих својстава личности жртве у јавности означено као нарочито тешко дело, изнедрило је више струја мишљења међу коментаријатом – они који су утврђивали допринос жртве у овом кривичном делу као и они који позивају на кажњавање учиниоца смртном казном.

Сви ови догађаји указују на потребу минималне правничке едукације грађана и упознавање са правима која имају учиниоци, као људи и као равноправни чланови тог грађанства, са специјалном и генералном превенцијом као сврхом кажњавања, као и потребе да се екстремни ставови, противни основним кривичним, кривичнопроцесним и криминолошким начелима, учине умеренијим. У противном, обесмишљава се пресуда, донета У име народа, са којом се, пак, већина не слаже, а потреба за сталним прилагођавањем законодавства друштвеним кретањима довешће до непожељних појава у будућности, као што је метод санкционисања приказан на почетку.

Такође, не инсистира се на посматрању и проучавању ових случајева као пуки догађаји, што би подразумевало потпуно искључење свих субјективних елемената, међу којима се истичу последице које осећа жртва, што може бити перцепција јавности, већ управо на поштовању права која има она, али и учинилац и грађани, који њима, најчешће посредно, сведоче.

Ово нису једини проблеми на које овакви случајеви указују. Као упадљиви, на површину такође испливавају и велики степен неповерења у судство и полицију, као и проблеми који су допринели виктимизацији на првом месту (објективне околности које се могу сврстати у апсолутну изложеност виктимизацији, а које је држава пропустила да исправи, односно чије је наступање пропустила да спречи), и који представљају окидач за даљу акцију државе и друштва у циљу превенције криминалитета и виктимизације. У овоме се огледа значај умереног, објективног и са правом усаглашеног извештавања.

Стефан Влатковић

ЧЕСТО ЈЕ ПИТАЊЕ – ДА ЛИ ЈЕ ПРАВО НАУКА?

Пре него што се одговори на питање шта је право, тј. да ли је право наука, мора се рећи да ова тема отвара могућност да се додирне и оно што није нужно, али без чијег помена постоји бојазан да ће читаоцима, нарочито онима који се не баве правом, суштина остати недокучена до краја. Тако да је потребно на махове таћи се и споредних тема у циљу бољег разумевања одговора.

Најпре треба дефинисати појмове са којима радимо, дакле право и науку. Најпростије, право се одређује као скуп правних норми (које регулишу друштвене односе) чија је примена обезбеђена државним апаратом принуде, а дефиниција науке се обично одређује као систематизовани и аргументовани скуп сазнања о свету, релативно објективном, до којих се дошло у одређеном историјском раздобљу применом одговарајућих метода. За научно сазнање каже се да је интерсубјективно проверљиво, тј. да сваки иоле разборит човек применом истих метода на исти предмет изучавања и под истим условима мора доћи до истих резултата. Из овога следи да наука има три своје одреднице: предмет, метод, знање или сазнање о нечему, у овом случају – праву.

Сада када бисмо покушали сравнити ове две дефиниције, видело би се да дефиниција права појмовно не задовољава критерије једне науке. Тако се без резерве каже да право као скуп норми нипошто не може бити наука.

Али, да се не би коме учинило да је овим дат одговор на постављено нам питање, рецимо још сад, да право има бар још једно нужно значење. У томе и лежи тешкоћа овог одговора и немогућност да се на ово питање одговори одсечно – да, не; јесте, није; и није и јесте – јер такви одговори сами за себе не значе ништа. Међутим, све је у бити права, као науке, повезано једно са другим те га је тешко двојити па и разумети једно без другог. Нама се барем учинило да треба рећи шта та наука изучава, тј. чиме се бави, и само се на томе задржати јер свака опширност одвела би у даљину у коју не бисмо смели отиснути се.

Право као наука (правна догматика) изучава право као скуп правних норми; то је, дакле, предмет њеног изучавања. У томе се користи и бројним методима друштвених наука од којих треба поменути њен особен, јуристички или правни метод. Знања која ова наука доноси казују шта је смисао правне норме. Питање изналажења правога значења норме може до те мере бити тешко, а свакако друштвено важно, да имамо читаву хијерархију судова (и др. органа) све у циљу откривања праве садржине права тј. правилне примене права. Шта је то што норма казује – својим знањем треба да открије правник. Иако се наизглед једна норма може учинити баналном, јасном сваком, често то није случај. И они општепознати појмови и изрази могу представљати праву загонетку. То делом иде и отуд што се норме састоје из мисли, а језик као средство изражавања мисли сам је по себи непрецизан (тога ризика нема у егзактним наукама каква је математика јер је математички језик један, увек јединствен). Норме понекад казују и правне стандарде као што су знатна штета, очигледна несразмера и сл., који у праву могу казивати много, а у свакодневном животу готово ништа. Право као наука не завршава се изучавањем норми; оне су, наиме, први слој науке, али се она бави и изучавањем

правних структура, тзв. правних бића (нпр. правни субјекти, одговорност, накнада штете), која су састављена из скупова норми, чија је садржина још невидљивија од садржине норме. Трећи слој науке чине сталне, непроменљиве, опште и нужне везе између правних бића, тј. закони по којима се правна бића структурирају и повезују у један поредак права.

Сада када смо колико-толико наговестили шта право као наука изучава, рецимо и ово – да право трпи нападе, као и остале друштвене науке. То иде отуда што се појам науке најалост превасходно везује за природне науке. Оне изучавају оно што јесте, оно што бива (материјалне појаве), тзв. индикативне науке, док друштвене науке изучавају оно што треба да буде, а не бива увек, изучавају друштвене норме или их саме одређују, те нису науке, већ нормативне дисциплине; још се сматра да друштвене науке не могу утврђивати тзв. научне законе. Постоје четири оваква гледишта. Ово би могло заправо бити и суштинско питање овог чланка, будући да се претходна дилема око двоструког значења појма права, може јавити само код оних који нису ни покушали да је разреше. Међутим, како овај чланак мање-више следи излагање професора Радомира Лукића на Коларчевом универзитету 1966. године, нећемо се задржавати на томе. Свакако да ће се рећи да су сви напади аргументовано одбијени и да не стоје, као и да су се друштвене науке данас подоста развиле и осамосталиле, тако да су оне за нас науке у правом смислу речи

Овај чланак има за циљ да заштити ауторитет права како се не би коме учинило да је право нека измишљотина, фантазија, терет друштва и сл.

Право је и онтолошки нужно (што је посебно питање), али се за даље ширење проблема нема времена, ни прилике. Указано је на то да је право наука (свакако да се студенти сусрећу са негацијом права као науке од друштва и беспотребности њиховог позива; о томе шта су прави узроци тога може се говорити, али не овде), и то врло тешка наука, што, учећи је, стално и потврђујемо. Право је друштвена и духовна појава, изузетно важна и корисна као средство за остваривање правде. Свесни извесних осиромашења овога излагања и критика које му се могу упутити, из бројних разлога овако га морамо завршити.

Милан Јовановић

БУДУЋНОСТ ЈЕ У ПРАВУ

Образовање је привилегија. Омогућава нам проширење система знања, а обавезна основна школа обезбеђује минимум знања и културе који карактеришу цивилизованог човека. Разуме се, примарна корист јесте лично усавршавање, а споредна добијање дипломе као признања. Изопачени редослед приоритета основа је идеје оснивања приватних факултета као алтернативе незадовољавајућем образовном систему.

Парадокс представља чињеница да, све популарнији приватни факултети, пропагирају као вредности мањи радни напор и лошије образовање. Формирано је својеврсно тржиште школства у циљу привлачења судената, занемарујући сврху образовања. "Не учимо за школу, него за живот" – Сенека. Суштински проблем је схватање школовања као обавезе. Успех претпоставља осећај задовољства у проучавању онога за шта смо се определили. Истрајност значи не дозволити да нас неколико предмета, који не припадају ужој сфери нашег интересовања, одврати од циља.

Правна наука је сфера великог опсега, и упркос специјализацији за одређену област, правник мора бити свестран. Решење незаинтересованости је у сагледавању датог предмета са аспекта остварене користи. Иако се може чинити непотребним, знање из сваког предмета ће користити у каријери, а сваки положени испит на културно уздиже, обзиром да ниједна област уређена правом није безначајна. Преглед професионалних могућности. Погрешно

је поистовећивати правнике са адвокатима и правну науку са кривичним правом. Тако су студенти често разочарани сазнањем да кривично право није основа делокруга рада инспектора у криминалистичким филмовима. Кривично право не треба мешати са криминалистичком тактиком и техником, криминологијом и другим ванправним наукама. Кривично право се односи на законску регулативу кривичних дела, кривичне одговорности и кривичних санкција. Најопштије речено, право се дели на уставно, грађанско, кривично и управно. Треба разумети свеобухватност правне науке, која указује на бројне професионалне могућности након правног факултета. Категорисање правника кроз правосудне делатности својствено је лаицима. У правосудне професије можемо уврстити следећа занимања: судија, јавни тужилац, јавни правобранилац, адвокат, јавни бележник, судски извршитељ, стечајни управник. Поред правосуђа, пожељно је да сваки привредни субјект упосљава правника који ће обављати административне послове – ажурирање документације, сарадња са књиговођом, заступање, вођење евиденције о доспелим обавезама и др. Такође, поред економиста, велики проценат запослених у финансијским организацијама (банкама, друштвима за осигурање) чине правници. Функционалној управи неопходни су стручњаци са правничким образовањем, како у привредним субјектима, тако и у државним органима. Улога правника је велика у коморама и удружењима којима су поверена јавна овлашћења, агенцијама и заводима, јавним установама, правосудним органима, републичким, покрајинским и локалним органима власти. Могућности су бесконачне.

Коначно, вредност Правног факултета не исцрпљује се побројаним пословним могућностима. Не знам да ли је значајније правничко образовање, људи које сам упознала током студија или хиљаде прочитаних страница обавезне и необавезне литературе. Ипак, са сигурношћу могу рећи да је мом интелектуалном и културном напретку допринео Правни факултет.

Јелена Антић

ММФ

ММФ - Међународни монетарни фонд (International Monetary Fund – IMF) је међународна организација задужена за надзор глобалног финансијског система праћењем каматних стопа и биланса плаћања, као и за пружање техничке и финансијске помоћи земљама чланицама са циљем уравнотежења платног биланса.

Другим речима, ММФ позајмљује новац државама чланицама које имају финансијске проблеме, односно државама које немају довољно стране валуте да плате своје иностране јавне зајмове и тиме утиче на повећање економске и финансијске стабилности земаља чланица.

ММФ је основан 22. јула 1944. године у граду Бретон Вудсу, у Њу Хемпширу, у Сједињеним Америчким Државама. Оснивању ММФ-а присуствовало је 44 делегата из разних земаља. Ова организација почела је са радом у Вашингтону 1946. године са 39 чланица. Разлог оснивања ММФ-а, у периоду после ИИ светског рата, био је уређење тадашњег међународног монетарног система, побољшање економске сарадње међу државама и спречавање настанка нових економских криза. Приликом учлањења, будућа чланица ММФ-а мора да плати одређену квоту тј. чланарину ММФ-у, а мора бити и члан Светске банке. Те квоте, које плаћају државе, су изражене у специјалним правима вучења. Оне зависе од: обима спољнотрговинског пословања, од висине расположивих монетарних резерви, националног дохотка држава чланица. Висина квоте одређује у којој мери ће држава моћи да користи средства Фонда, колики

ће утицај имати на одлучивање приликом гласања и са колико процената ће учествовати у оснивачком капиталу. Да би Фонд одобрио позајмицу држави чланица која потражује финансијска средства, он мора, пре свега, да процени да је држава способна да та средства врати у предвиђеном року. Такође, држава која потражује средства од Фонда, мора да Фонду достави прихватљив план решавања својих економских проблема. Самим тим, ММФ има активно учешће у решавању економских и финансијских питања држава чланица и има право да изврши морални притисак на чланице у случају непридржавања правила која су добровољно потписале. ММФ послује са државама чланицама преко министарства финансија, централне банке и сличних институција.

Република Србија наставља чланство у ММФ-у 21. јула 2006. године, са квотом од 467,7 милиона специјалних права вучења. Како пише на сајту Народне банке Србије, Одбор извршних директора ММФ-а, је на састанку одржаном 23.2.2015., одобрио Републици Србији стендбај аранжман у износу од 935,4 милиона специјалних права вучења или око 1.168,5 милиона евра (200% квоте Републике Србије у ММФ-у), у трајању од 36 месеци, као подршку договореном економском програму. Циљеви договореног економског програма се односе на спровођење плана структурних реформи, јачање јавних финансија и повећање

стабилности финансијског сектора. Овај економски програм би требало да обезбеди и привредни раст земље и постепени излазак из кризе.

Влада РС предузима све могуће мере да среди стање у јавним финансијама и реформише јавни сектор и на тај начин оствари уштеде у буџету. Међутим, може се десити да ова жртва грађана Србије не да очекиване резултате, као што се недавно догодило у Грчкој, где је, због веома оштре рестриктивне политике коју је тамо спроводио ММФ, дошло до продубљења кризе.

Поред евидентног успеха које је постигао извлачећи земље из кризе, ММФ је забележио и грешке у свом раду, као и многе недостатке који су се одражавали на привреду многих земаља чланица.

Сања Николић

- Деца која одрастају у домаћинствима уз кућне љубимце имају мању склоност ка алергијама, самопоузданија су и физички активнија од друге деце, што добро утиче на њихово здравље.
- Тигрови немају само пругасто крзно, него и кожу.
- Полицијски пас је једина животиња чији су докази употребљиви на суду.
- Пре 4.000 година у Египту, казна за убиство мачке била је смртна.
- Чиваве су најмања раса пса, али успркос томе спадају у једну од најхрабријих и најагресивнијих врста које се јако везују за свог власника, па се зато сматрају и једним од десет најбољих паса чувара. У Мексику постоји град који се зове Чивава.
- Кућни љубимци у Француској су се до априла 2014. године сматрали имовином, од тада су се успели изборити за своја права и добиле су статус живих бића.
- У Аустралији посебни хит у продавницама су безалкохолна пива за псе. Напитак се зове Dog Beer, и развила га је продавница за опскрбљивање кућних љубимаца чији је власник Елсе из Сиднеја.
- У Египту су породице изражавале жалост за својим угинулим мачкама тако што су бријали обрве.

Наталија Чомор

DID YOU KNOW

ФАКУЛТЕТСКЕ И СТУДЕНТСКЕ АКТИВНОСТИ

Валентина Петковић

- Немачко Министарство науке оценило је Правни факултет Универзитета у Нишу највишом оценом Н+. Ова оцена подразумева да су дипломе нашег Факултета признате у Немачкој, што студентима пружа могућност за наставак студија или отпочињање сопствене каријере и рад у немачким компанијама. На листи је рангирано 25.000 институција из 180 земаља. Више информација можете добити на сајту Факултета.
- У периоду од 16. до 25. децембра 2014. године организована је традиционална хуманитарна акција “ПРАВНИЧКО СРЦЕ - ВЕЛИКО СРЦЕ”, коју организује Савез студената Правног факултета у Нишу. Ове године су се акцији прикључили организатори акције “ОСМЕХ НА ДАР” коју спроводе сви факултети Универзитета у Нишу. Сваког радног дана, од 10 до 14 часова, испред амфитеатра на Правном факултету у Нишу, студенти су прикупљали играчке, слаткише, школски прибор и хигијенска средства. Пакетићи су отишли у руке деце из дома за незбринуту децу „Душко Радовић“ у Нишу и центру „Мара“, установи социјалне заштите за дневно збрињавање деце, омладине и одраслих лица ометених у развоју у Нишу.
- У четвртак, 25. децембра 2014. године, у Дечијем културном центру у Нишком парку Чаир, са почетком у 12 часова, Савез студената Правног факултета и Студентска асоцијација Нова са Економског факултета у сарадњи са аматерским позориштем Histron из Прокупља, организовали су хуманитарну представу „Краљевски фестивал“ за децу свратишта и операцију Стефана Станковића у иностранству.
- Дана 28. јануара 2015. године, у Сали за седнице Правног факултета Универзитета у Нишу, с почетком у 12 часова, одржана је свечана академија, поводом Дана Светог Саве.
- У понедељак, 23. фебруара 2015. године, у Амфитеатру Правног факултета Универзитета у Нишу, Савез студената Правног факултета у Нишу, Радио телевизија Србије и дневни лист „Блиц“, организовали су курс за успешно новинарство и ПР. Курс су одржали: Весна Тодоровић, новинар „Блиц“-а, Драгана Сотировски, уредник дописништва РТС у Нишу и Иван Поповић, новинар „Блиц“-а. Након курса, сви присутни студенти добили су сертификат о учешћу.
- У недељу, 1. марта 2015. године, студентска организација „Права студентска прича“ организовала је посету Белом двору, за студенте Правног факултета Универзитета у Нишу.
- У суботу, 7. марта 2015. године, Лекализација Србије у сарадњи са Студентским парламентом Правног факултета у Нишу, организовала је трибину о легализацији употребе канабиса у медицинске сврхе.
- Дана, 9. марта 2015. године, од 18 часова, у Амфитеатру Правног факултета, студентске организације «Заједно за студенте» и „Удружење студената права Ниш“ организовале су трибину под називом „Јавно бележничество“. Трибину су држали јавни бележници из Ниша: Драган Николић, Дозет Данило, Алета Стојановић и Зорица Стојановић.
- Дана 21. марта 2015. године, студенти Правног факултета били су учесници спортског турнира „КУП РЕКТОРА“ који је одржан поводом обележавања ДАНА СТУДЕНАТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ. Турнир је, поред такмичарског био и хуманитарног карактера. Све екипе су плаћале котизацију, а гледаоци су могли да дају своје добровољне прилоге на самом турниру. Прикупљена новчана средства намењена Ђорђевић Стефану, студенту из Бошњаца, за трансплантацију срца, уплаћена су након турнира.
- Дана, 26. марта 2015 године, у Амфитеатру Правног факултета Универзитета у Нишу, с почетком у 18 часова, одржано је такмичење у беседништву. Такмичење је одржано у три дисциплине: Задата тема: „Закони би требало да буду попут смрти која не штеди никог“ и „Није права демократија она која не трпи да јој се каже да није права“, слободна тема и импровизација. Апсолутни победник овогодишњег такмичења је студенткиња, Јована Мурић. Победничка беседа носи назив „Закони би требало да буду попут смрти која не штеди никог“.
- У петак 27. марта 2015. године, са почетком у 17 часова, у Сали за седнице Правног факултета, Савез студената правног Факултета организовао је округли сто на тему „Закон о високом образовању-предности и мане“. Округли сто водио је професор са Факултета политичких наука, др Владимир Павићевић.
- У суботу, 28. марта 2015. године, поводом промоције Факултета будућим бруцошима, одржан је други сусрет под називом Дан отворених врата. Овом догађају присуствовало је неколико десетина средњошколаца, матураната, из Ниша и околине: Прокупља, Алексинца, Лесковца, Врања, Куршумлије, Бора. Уприличено је дружење с колегама студентима, професорима и асистентима Факултета. Промоцију су организовали и успешно извели: проф. др Миомира Костић, проф. др Марија Игњатовић, доц. др Дејан Вучетић, др Сања Марјановић и Новак Крстић, асистенти, Владимир Благојевић, Наташа Игњатовић и Тања Јанковић.
- Дана 1. априла 2015. године, у сали 6/1 од 11 до 13 часова, Савез студената Правног

факултета у сарадњи са превентивним тимом Завода за здравствену заштиту студената организовао је бесплатан преглед здравственог стања студената.

- У среду, 1. априла 2015. године, Заштитник грађана Републике Србије, Саша Јанковић, одржао је на Правном факултету у Нишу, трибину под називом: „Права грађана у Србији“. Трибину је организовала студентска организација „Права студентска прича“, а била је намењена студентима, професорима и грађанима.
- Дана 8. априла 2015. студентска организација „Права студентска прича“ студената Правног факултета Универзитета у Нишу, организовала је посету Вишем Касационом суду.
- У петак, 24. априла 2015. године, студенти Правног факултета прикључили су се лицитацији књига на Нишавском кеју, која је покренута на иницијативу студената Економског факултета у Нишу, а у сарадњи са свим студентима Универзитета у Нишу. Учешће у акцији узела је и Народна библиотека у Нишу. Лицитација је била хуманог карактера, за помоћ Стојановић Страхињи (22) из Владичиног Хана.
- 11. мај 2015. године у Амфитеатру Правног факултета Универзитета у Нишу, предавање на тему „Право на приступ информацијама од јавног значаја“, одржао је Родољуб Шабић, повереник за информације од јавног значаја Републике Србије.. Трибину је организовала студентска организација „Права студентска прича“.
- Дана 19. маја 2015. године, у Амфитеатру Правног факултета Универзитета у Нишу одржана је Свечана академија поводом 55 година постојања и рада Факултета. Академији су присуствовали представници многих факултета и универзитета из земље и иностранства, правосудних институција, локалне самоуправе и многобројни пријатељи Правног факултета и поштоваоци правне науке. Свечану академију је отворио проф. др Мирослав Лазич, декан Правног факултета, који је уз речи добродошлице упућене гостима, одржао пригодну беседу. У име Ректората, присутне је поздравио ректор Универзитета у Нишу, проф. др Драган Антић. Свечану академију увеличали су својим наступом студенти, Катарина Момировић и Александар Арсић, под менторством проф. др Марије Игњатовић, извевши перформанс о цару Константину. Овогодишња победница такмичења у беседништву, Јована Мурић, наступила је са својом беседом „ Закони би требало да буду попут смрти која не штеди никог“.
- Дана 20. маја 2015. године, у Сали за седнице Правног факултета, доц. др Мустафа Јасан, гостујући професор Мевлана програма размене и Ерасмус Плус програма, одржао је предавање на тему: „THE FUNDAMENTALS OF TURKISH COMMERCIAL LAW“. Предавање је одржано уз присуство наставника и сарадника Факултета и многобројних студената Факултета.
- Студенти прве године посетили су Народну скупштину Републике Србије у оквиру практичне наставе из предмета Уставно право. Студенти су учествовали у симулацији седнице Народне скупштине и поступку израде и доношења закона. Учествовање у раду посланичких клубова, скупштинских одбора, али и писање амандмана помогло је студентима да своја теоријска знања допуне практичним искуством. Посета Народној скупштини је обављена под руководством предметног наставника, доц. др Маје Настиф.
- Две победничке екипе са Регионалног „moot court“ такмичења и Транс-европског суперфинала, заједно са академским тренерима доц. др Дарком Димовским и асс. Иваном Илићем, посетили су Уставни суд Србије. Студенте је примила председница Уставног суда, Весна Илић Прелић, након чега је организован обилазак зграде Суда, библиотеке и судница. О функционисању и надлежностима Суда, студенте је информисала судија др Боса Ненадић, након чега је организован радни ручак у ресторану Суда. Посета је обављена у оквиру потписаног споразума о сарадњи између Уставног суда и Правног факултета у Нишу.
- У периоду од 13. до 16. јуна 2015. године на Правном факултету у Нишу, реновирана је читаоница Факултета и сала 2/1.

- У четвртак, 18. јуна 2015. године, Савез студената Правног факултета у Нишу у сарадњи са Вишим јавним тужилаштвом организовао је студијску посету Вишем суду у Нишу за студенте Правног факултета.
- Дана, 18. јуна 2015. године, са почетком у 14 часова, Савез студената Правног факултета у Нишу у сарадњи са Медиа и реформ центром Ниш, а уз подршку ОЕБС-а, организована је трибина на тему „Безбедност младих у Србији“. Као предавачи на трибини, говорили су: Марјан Доца Цветковић, Председник УО Кровне организације младих Србије (КОМС), Небојша Ранчић, експерт за међусекторску сарадњу и одрживи развој, представници цивилног сектора, локалне самоуправе и медија.
- У суботу, 27. јуна 2015. године, са почетком у 18 часова, у Амфитеатру Правног факултета у Нишу, у организацији Савеза студената Правног факултета Универзитета у Нишу и Удружења интелектуалаца Српска национална свест одржана је трибина на тему рехабилитације Драже Михаиловића. Уводну реч на трибини одржао је Милош Прица, асистент на Правном факултету Универзитета у Нишу. Говорници на трибини, су били: Зоран Живановић, адвокат из Београда, пуномоћник предлагача рехабилитације, др Небојша Ранђеловић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу, др Милан Петровић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу и др Вукашин Костић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Нишу.

Волфганг Амадеус Моцарт (27.јануар 1756.-05. децембар 1791.), један је од најутицајнијих светских композитора класичне музике. Свирао је клавир, виолину и оргуље. У најранијем детињству његова генијалност долази до изражаја и он компонује свој први концерт са само четири године. Написао је преко шест стотина дела укључујући симфоније, концерте, камерну музику, опере. Његова дела спадају у сам врх класичне музике, и служио је као узор многим будућим композиторима. Данас, 224 године након његове смрти, његова дела представљају изазов и највећим извођачима данашњице.

Његов први учитељ музике био је његов отац, композитор и виолиниста дворског оркестра у Салзбургу, Леополд Моцарт. У малој кочији, по имену Матилда, породица Моцарт кренула је на пут по Европи. Гостовали су у разним палатама, дворovima, свирајући пред многобројним краљевима, царевима и разном аристократијом као што су царица Марија Терезија, краљ Луј XV, краљ Џорџ III. Млади Моцарт их је одушевљавао својим малим триковима, свирајући *prima vista*, са повезом преко очију, покривеним рукама.

Моцартова прва деција љубав била је млада надвојвоткиња Марија Антонета коју је он звао Мици.

У Лондону, након смрти Хендла, његову позицију маистра на двору Џорџа III преузео је Јохан Кристијан Бах (син Ј.С.Баха). Он је проводио многе сате са Моцартом, схватајући да је у присуству младог генија. Једном приликом је изјавио да он претставља спону између великог Ј.С.Баха и В.А. Моцарта.

Док је Моцарт радио на својој опери «Дон Ђовани» примио је ученика кога је подучавао хармонију и стил, али није био одушевљен идејом да подучава правила музичке теорије. Једног дана док је Моцарт седео са својим пријатељем, дечак је сео за клавир и одсвирао неко дело, а затим је Моцарт шапнуо свом пријатељу: «Припазите на овог дечака. Он ће ускоро узбуркати свет». Дечаково име било је Лудвиг ван Бетовен.

У малој соби у Бечу, у сиромаштву, пет минута пре један сат његово срце је престало да куца. Пратиоци његовог ковчега су због снажне олује одлучили да оду кућама и да пусте кола да даље иду без пратње (његова сестра син и жена нису били присутни јер их је олуја спречила). По доласку на гробље, гробари су га на своју руку сахранили у једну од масовних гробница. Трагове до његовог гроба прекрио је снег оставивши његове ближње у незнању где је сахрањен.

Наталија Чомор

СТУДЕНТСКО ОРГАНИЗОВАЊЕ

ПЕРИОД ОД 1960. ДО 1970. ГОДИНЕ – ЗАЧЕТАК СТУДЕНТСКОГ ОРГАНИЗОВАЊА

Оснивањем Правно-економског факултета у Нишу 1960. године почиње са радом и организација Савеза студената на новонасталом факултету уз сарадњу и помоћ организација на већ постојећим факултетима. Активно учествујући у праћењу друштвено-економских кретања, Савез студената је посебну пажњу посветио активном укључивању студената у наставни процес, културно-забавни живот, спортску активност и тако даље.

Широк дијапазон активности захтевао је сложенију структуру Савеза студената, али је, без обзира на два различита одсека на Факултету (право и економија), организација функционисала као јединствена. Скупштина, Факултетски одбор, Зборови студената по годинама, Одбори година и разне специјализоване организације у оквиру Савеза студената, пружале су могућност свим студентима да се активно укључе у рад организације.

Питањима успеха студената и реформе наставе, Савез студената је посвећивао посебну пажњу. Напори за побољшање успеха студената начешће су ишли преко захтева за редовност наставе, обезбеђење услова за рад на факултету, тако да је стално долазило до побољшања, али је ово питање остало актуелно и до данас. Такође посебна пажња је посвећивана материјалном обезбеђењу студената из унутрашњости (исхрана и смештај).

У овом периоду представници Савеза студената су активно учествовали у раду Интерфакултетске конференције студената права Југославије, чији су домаћини били 1969. године, а организације је била домаћин и IV Марша студената права Југославије 1964. године.

Широко поље активности и акције са великим бројем учесника су основне карактеристике рада организације Савеза студената, чији је рад запезен у читавој СФРЈ.

Од председника треба поменути Проф. др Милорада Божића, доскорашњег професора Економске политике на нашем Факултету, који је, нажалост, неколико година након пензионисања преминуо, и Проф. др Зорана Ранђеловића, актуелног декана Економског факултета у Нишу.

ПЕРИОД ОД 1970. ДО 1990. ГОДИНЕ – ПЕРИОД КССО

Овај период обележило је институцијално одвајање Правног и Економског факултета. С обзиром на тадашње политичке прилике у бившој Југославији, облик организовања студената на Правном факултету преузео је форму омладинске организације Савеза социјалистичке омладине Југославије, као, уосталом, и на свим другим факултетима у СФРЈ.

Почетком седамдесетих година XX века, Правни факултет у Нишу је имао истурено одељење у Зајечару, које је функционисало

свега неколико година. Такође отпочело се са процесом увођења једносеместралних предмета, што је са одређеним бројем нових, побољшало ангажовање студената на настави.

Спортске екипе Превног факултета су постале редовни учесници и освајачи најсјајнијих одличја на *Правнијади* – сусрету свих правних факултета са Балкана. Отпочета је традиција апсолвентских екскурзија за студенте завршних година. Отворен је и Клуб студената, који се налазио на месту данашње читаонице, где су одржаване студентске забаве, књижевне вечери, неформална предавања, гостовања драмских група, а ту су студенти могли пронаћи и освежење на паузама између предавања и вежби.

Од 1975. године па све до распада бивше Југославије, негована је традиција студентских сусрета на релацији Ниш-Ријека. Потписивањем протокола о сарадњи између две студентске организације, зближени су факултети чија је повеља подигнута на универзитетски ниво, што је резултирало да Ријека и Ниш постану први братски градови у СФРЈ.

Неки од председника КССО (Конференције савеза социјалистичке омладине) на Правном факултету у Нишу били су и данашњи професори нашег факултета Проф. др Војислав Ђурђић, професор Кривично процесног права, Проф. др Невена Петрушић, професор Грађанско процесног права, Проф. др Александар Петровић, професор Радног права у пензији, те Љубивоје Славковић, заменик градоначелника, као и други истакнути стручњаци правне науке и угледни чланови правосуђа.

ПЕРИОД ОД 1990. ДО 2005. ГОДИНЕ – ОСНИВАЊЕ САВРЕМЕНЕ СТУДЕНТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Године 1990. упркос тадашњим политичким турбуленцијама, група младих ентузијаста, студената Правног факултета у Нишу, на челу са данашњим редовним професором Историје права, Небојшом Ранђеловићем, одлучила је да КССО расформира и оснује студентску организацију какву данас познајемо и врати јој стари назив – Савез студената Правног факултета.

Одлуку да се изузму из политичких токова, одвајање од социјалистичке омладине, пратили су многи проблеми. Недуго потом,

уследио је распад СФРЈ, ратно стање, санкције. Међутим, то није спутало развој и рад ССПФ-а, модернизацију студирања и борбу за студентска права. Заједно са савезима студената других факултета, представници ССПФ-а основали су Савез студената Универзитета у Нишу као кровну организацију. Упоредо са постављањем нових стандарда студентског организовања, основан је и лист „Правник“, који је од оснивања организације пратио њен рад и дешавања на Факултету.

За овај период карактеристичан је и велики број масовних студентских протеста, када су студенти Правног факултета, са осталим колегама из Ниша, били у првим редовима незадовољне академске младежи.

Средином 1996. године на Правном факултету у Нишу је основана локална група Европског удружења студената права (ELSA), која је активно деловала на међународном плану наредних тринаест година.

ПЕРИОД ОД 2005. ДО 2015. ГОДИНЕ – ДОБА „БОЛОЊЕ“

Почетак XXI века карактерише реформа високог образовања и доношење новог закона о истом, што повлачи и неке структуралне промене у студентском организовању. Од 2005. године и доношења Закона о високом образовању, уводи се Студентски парламент као званично студентско представничко тело, односно, орган Факултета, као и Студент-продекан, члан управе Факултета из редова студената. Чланови СП-а се бирају тајним и непосредним гласањем у априлу сваке године. Од 2005. до 2010. године, састав СП-а чинили су представници ССПФ-а и ELSA-е, а до данас је осим ССПФ-а у Студентском парламенту орбитирано још неколико мањих студентских организација (КСПФ – Клуб студената Правног факултета, УСПФ – Унија студената Правног факултета, САП – Студентска асоцијација правника и ЗЗС – Заједно за студенте).

Тренутни сазив Студентског парламента чине представници Савеза студената Правног факултета и новоосноване студентске организације „Права студентска прича“.

Студентско организовање је у многоме модернизовано. Што се тиче студента-продекана, као члана управе Факултета из редова студената, њега бира Савет факултета на предлог Студентског парламента. Такође, студенти имају своје представнике у Савету, Наставном научном већу, као и у осталим одборима и комисијама Факултета.

Како је 2008. године почео са применом нови наставни план и програм, тзв. „Болоња“, учињено је много за побољшање положаја студената и олакшање студирања. Постоји десет испитних рокова, збирни упис године, испитивање по систему пар-непар, алтернативни начини полагања испита (писмено, путем теста, пред комисијом или пред алтернативним испитивачем са исте катедре), смањен је обим испитне материје и још много тога.

Што се неформалног образовања тиче, организује се велики број стручних трибина, предавања, семинара и курсева, као и посете државним и правосудним институцијама, које бележе озбиљну посећеност. ССПФ активно координише и спортским екипама Факултета, које постижу запажене резултате, како у Универзитетској лиги и турнирима, тако и на „Правнијади“ на којој ће ове школске године наш Факултет узети учешће по 46. пут.

Када је забава и слободно време у питању, студентске журке се редовно организују. Ту су и „бруцошијаде“ за новопечене студенте, као и апсолвентске вечери и апсолвентске екскурзије за студенте завршних година.

Данас је Савез студената Правног факултета у Нишу, самостално, непрофитно, неполитичко удружење, које броји преко хиљаду чланова. ССПФ је као најстарија и најбројнија организација, основна организација на нашем Факултету и већина чланова Студентског парламента потиче из ове организације. У оквиру Савеза активно ради спортско друштво и дебатни клуб. Од недавно, структуру Организације чини седам ресора за различита поља деловања, од којих сваки спроводи пројекте и акције из својих области, чиме је омогућено укључивање великог броја студената у ваннаставне активности.

У погледу студентског организовања, од оснивања Факултета до данас, друштвено-политичке прилике су се мењале, али је циљ остао исти – БОРБА ЗА ПРАВА СТУДЕНАТА!!!

Илија Гавриловић

SUMMER SCHOOL „SHIFTING PERSPECTIVES – EUROPE AND THE AMERICAS“

Александар Михајловић (23), студент мастер студија на Правном факултету Универзитета у Нишу, био је полазник Graz International Summer School Seggau 2015 „Shifting Perspectives – Europe and the Americas“, у периоду од 28. јуна до 11. јула 2015. године. Летња школа је организована од стране Универзитета у Грацу, и ове године је обележила јубилеј од 10 година постојања. Директорка овог програма је проф. др Roberta Maierhofer. На овогодишњем програму, учествовала су 83 студента из 31 државе света. Из Србије су била два учесника, међу којима и Александар Михајловић, као једини представник Универзитета у Нишу и Правног факултета. То је свакако велики успех нашег

Универзитета, јер у претходном периоду постојања Школе, Ниш није имао свог представника. Полазници су били смештени у Seggau замку, окруженом прелепим пејзажима, који се налази свега петнаестак минута ходом од Лајбница.

Захваљујући успешној сарадњи која постоји између Универзитета у Грацу и Универзитета у Нишу, Александар је освојио грант преко СЕЕПУС мреже (Central European Exchange Program for University Studies) за похађање ове престижне Летње школе. Полазници су били студенти друштвено-хуманистичких наука, са свих нивоа студија. Предавања су била конципирана тако да су у јутарњим сатима биле заједничке сесије за све полазнике, где је обрађивана овогодишња тема школе „Shifting Perspectives – Europe and the Americas“, а на послеподневним сесијама полазници су се делили према семинарима које су бирали приликом аплицирања. Ове године, студентима су била понуђена седам семинара. Александар је похађао семинар „State, Society and Religion“, на коме су биле обрађиване теме о односу глобализације и државе, као и питања везана за појам и функционисање Европске уније. Конкретно, Александрова семинарска група је бројала десет студената, и то из: Хрватске, Македоније, Енглеске, Авганистана, Тринидад и Тобага, Казахстана и Киргистана. Управо тако различита географска заступљеност полазника, омогућила је успешно обрађивање тема на семинару, и сагледавање истих из различитих перспектива.

Студентима су на располагању били и кратки академски курсеви, под називом „Academic Quick Fix“, на којима су могли више да чују и науче о јавном наступу и академском писању. Сви полазници су имали задатак да на вечерима интернационалних презентација представе своје државе у 20 слајдова. То је била прилика да студенти боље упознају културу, историју и чују нешто што до сада нису знали о другим државама.

Наравно, било је и слободног времена за дружење и забаву. Организоване су различите спортске игре, као и караоке вече, које је једним делом било посвећено историји настанка каубоја у Америци и њихове музике. Студенти су били и на две једнодневне екскурзије, и том приликом су посетили: Грац, Универзитет у Грацу и градску кућу (Grazer Rathaus), Лајбниц, као и Марибор, где су имали сусрет са представницима Универзитета у Марибору.

Велика предност оваквих школа, наравно поред учења и проширења знања, јесте и упознавање колега из свих делова света и грађење мостова, који остају заувек.

Као алумниста ове Летње школе, Александар Михајловић упућије препоруку свим студентима Универзитета у Нишу, да аплицирају и узму учешће на следећој Летњој школи 2016. године, и доживе невероватно искуство оваквог вида образовања и дружења са колегама из свих делова света.

За више информација у вези конкурсисања за ову Летњу школу, Александра Михајловића можете контактирати путем е-mail адресе: aleksandarmihajlovic91@yahoo.com, а такође, можете посетити и сајт школе: <http://international.uni-graz.at/en/stud/int-focus/summerschools/gusegg-summerschool>, као и facebook страницу: <https://www.facebook.com/Graz-International-Summer-School-Seggau/105169572852658?fref=ts>.

Валентина Петковић

БРАНИТЕЉИ И БРАНИТЕЉКЕ МАЊИНСКИХ ПРАВА

Програм „Бранитељи и бранитељке мањинских права“ је пројекат у организацији „Омладинског одбора за образовање“ финансиран од стране међународне организације „Civil right defenders“. Кроз овај програм је прошло укупно 40 учесника, подељених у две генерације. Прва генерација је обуку прошла у Сомбору, почетком јула, док је друга генерација похађала програм од 8. до 13. септембра у Новом Саду. Са Правног факултета Универзитета у Нишу, у другој генерацији учествовали су Јелена Виденовић, Наталија Јовановић и Слободан Луковић.

Циљ и идеја овог пројекта јесте да се студенти права из целе земље, као и дипломирани млади правници, ближе упознају са људским и мањинским правима уопште, а посебно са мањинским групама у нашем друштву и њиховим потребама. Знања и искуства стечена на тренингу, учесници ће даље преносити на своје колегинице и колеге широм земље и вршити даљу едукацију младих правника, а све у циљу што боље заштите и поштовања људских и мањинских права у Републици Србији.

Агенда целог пројекта је била веома густо распореда. Међу студентима постоји мишљење да је учешће на оваквим семинарима само још један вид забаве и дружења, што свакако пада у воду ако се баци поглед на агенду овог семинара. Активности почињу свакога дана након доручка, од 09:00 и трају све до 21:00, наравно са краћим паузама између предавања, и паузама за оброке. Организатори су се заиста потрудили да квалитетно употпуне сваки минут у току дана и да програм буде изузетно богат различитим садржајима из области људских права.

Покушаћу да вам укратко изнесем резиме за сваки дан програма, како бих вам што уверљивије пренео утиске са семинара. Први дан програма, не рачунајући претходно вече када смо прошли регистрацију учесника и упознавање са агендом, протекао је у упознавању учесника са суштином људских права и са правним актима који регулишу људска и мањинска права у Републици Србији, као и са међународним правним актима из ове области. Професорка Маријана Пајванчић је, као предавач, отворила овај семинар и изнела неке податке и чињенице са којима се ми, као студенти, до сада нисмо сусретали, а који се односе на нормативно решење ове области. Указала нам је на неке противречности и на неусклађеност одређених законских одредби са Уставом РС, па и на противречност

одредби самог Устава РС у делу који регулише област људских права. Поделила је са нама и неке интересанте детаље из праксе, односно, из борбе феминистичког покрета, којем она припада, за равноправност жена у политичком животу Србије. Други предавач, Владимир Ђурић из Института за упоредно право, је учеснике упознао са законима и међународним правним актима који су на снази у Републици Србији.

На крају сваког дана смо имали радионицу коју смо, испоставило се на крају семинара, сви са нестрпљењем ишчекивали, јер је то свакако био најинтересантнији део семинара. Сваке вечери, од 19:00, чекао нас је Демир Мекић, водитељ радионице ФОРУМ ТЕАТАР. Форум театар (театар потлачених) је, овако лаички објашњено колико сам могао да научим за пар дана, специфичан вид позоришта, у коме поред извођача (глумаца на сцени) учествује и публика, односно, има могућност да узме учешће на сцени. За обраду се узима неки конкретан, свакодневни проблем у друштву, од кога се прави сцена и извођачи представљају тај проблем. На сцени је најчешће тлачитељ, потлачени и неутрални учесници по потреби, који изнесу, одглуме проблем онакав какав заиста постоји, након чега позивају публику да узме учешће и понуди решење тог проблема, преузимајући улогу неког лика на сцени. Овако објашњено можда делује збуњујуће, али верујте, ово је један заиста необично добар начин за утицај на друштво, и понуду решења конкретног друштвеног проблема.

Други дан програма почео је изузетно занимљивом посетом Заштитници грађана АП Војводина, Анико Мушкиња Хајнрих, која је са својим заменицама, Маријом Костић и Даницом Тодоров, представила институцију покрајинског Омбудсмана, послове и надлежности које имају, након чега је отворена занимљива дискусија. Заштитница грађана и њене сараднице су се потрудиле да нам представе и најзанимљивије случајеве из праксе и да нас на најбољи могући начин упознају са њиховим радом. Поподневно предавање, одржао је Горан Милетић, директор организације Civil right defenders, који је говорио о LGBT популацији. Крај дана нам је посебно занимљивим учинио поново Демир Мекић и Форум театар.

Следећи дан је започео такође једном интересантном посетом Извршном већу АП Војводине, Секретеријату за националне мањине и националне заједнице. Домаћин нам је био Јанош Орос, испред Секретеријата за националне мањине. Господин Орос нас је упознао са правима које националне мањине уживају у АП Војводини, и са ситуацијом у којој се они налазе. По речима господина Ороса, сазнали смо да погодности које националне мањине имају према нормативним решењима, нису баш у складу са реалном ситуацијом у АП Војводини. Иако су сигурно у Војводини права националних мањина најнапреднија у земљи, у пракси има још доста тога да се уради како би норма била испоштована. Оно што сам такође сазнао током ове посете, а да ми је остало некако најупечатљивије, јесте да је у АП Војводини у службеној употреби 6 језика, а у граду Новом Саду 4. Након занимљивог предавања господина Ороса, посетили смо и Основни суд у Новом Саду, у којем су нас угостиле судије које су нам говориле о случајевима дискриминације по националној или

другој мањинској припадности са којима су се оне у њиховом раду сусретале.

Поподневни део дана је био резервисан за сјајну радионицу коју је одржала Тамара Томашевић, психолог. Радионица се односила на разумевање права мањина у Србији, и развијању емпатије према жртвама кршења људских права. Мора да признам да је овај део семинара оставио један од јачих утисака на мене, јер је Тамара заиста успела да нам, на веома интересантан начин, представи како то изгледа бити припадник мањине у Србији. На крају дана, чекао нас је Демир Мекић и наставак започетог рада на радионици Форум театар.

Четврти, последњи дан семинара, започели смо тако што смо угостили, јер јелте, ми смо се већ одомаћили у хотелу, две припаднице ромске националне мањине, активисткиње у организацијама ромске националне мањине. Представиле су нам какав је положај припадника ромске националне мањине данас у Србији, и кроз неке случајеве кршења људских права над Ромима као и дискриминације Рома из праксе, продискутовали смо о правним средствима која су тим људима била на располагању у том тренутку. Поподне смо слушали једно изузетно занимљиво предавање, које се мени лично и највише допало на целом програму. Душан Јовановић, из мисије ОЕБС-а у Србији, је одржао предавање на тему Људска права у сукобу. Господин Јовановић је одржао једно веома исцрпно и детаљно предавање о сукобима у БиХ са посебним освртом на Сребреницу. Изнео је заиста занимљиве чињенице са којима већина нас није никада била у могућности да се упозна. Приказао нам је и поједине доказе изнете пред Хашким судом, као и велики број интересантних снимака и докумената из

овог периода. Предавач је крајње објективно говорио о сукобима и износио само релевантне чињенице.

На крају, и последњег дана, уживали смо у последњој радионици са Демиром Мекићем и одиграли тај комад који смо припремали пар дана. Проблем који смо у том комаду обрађивали био је проблем са којим се младе жене, поготово труднице сусрећу приликом запошљавања, и реакцијама на које наилазе код послодаваца у Србији. Како год да нам је на крају тај завршни комад испао, учешће у једној оваквој радионици, каква је Форум театар, је заиста једно лепо и велико искуство.

Све у свему, учешће на једном овако занимљивом и озбиљном програму је велико искуство. Имали смо прилику да, поред свега што смо научили, чујемо доста занимљиве предаваче, упознамо нове људе, колеге са којима верујем да ћемо имати прилике и у будућности да сарађујемо у ма којој области. Мој искрени савет за све студенте и младе правнике је да када год имају прилику да учествују на неком семинару, оду у неку студијску посету, учествују у некој радионици, чују добро предавање, искористе прилику и узму учешће. На тај начин имате прилику да усавршавате себе и као људе, и као професионалце, да научите нешто ново, и да упознате неког новог.

У наредном периоду, очекујте и неко занимљиво предавање, занимљив семинар, или радионицу, на нашем факултету. Пробаћемо да вам на још бољи начин пренесемо искуства са програма и да обрадимо мало детаљније неку тему из области људских и мањинских права.

Слободан Луковић

ПРАВ(Н)ИЈАДА 2015.

Већ традиционално, овогодишња 45. по реду Правнијада – највеће годишње окупљање студената права са простора Балкана, одржана је у мају месецу од 9. до 13. маја, у Сунчевом Брегу, у Бугарској. На овогодишњој Правнијади учешће је узело седам правних факултета са простора бивших југословенских република. И то: Правни факултети у Новом Саду (организатор и домаћин), Нишу, Крагујевцу, Косовској Митровици, Подгорици, Сплиту, и Правни факултет на Палама, Источном Сарајеву. Број делегата ових факултета био је око 700 младих будућих правника.

И овогодишњи скуп студената права прошао је у духу успешне сарадње и дружења делегација наведених факултета, али и у атмосфери интересантних спортских и стручних такмичења. Учешће у овим такмичењима узели су и студенти Правног факултета Универзитета у Нишу и постигли запажене резултате.

Екипе Правног факултета оствариле су следеће резултате:

- 1. место – такмичење у мушкој кошарци;**
- 1. место – такмичење у женској кошарци;**

1. место у стоном тенису заузео је нишки стонотенисер Никола Димић;

1. место у такмичењу у шаху Никола Остојић;

2. место – такмичење у женској одбојци;

3. место – такмичење у малом фудбалу;

4. место у такмичењу у беседништву заузео је Милан Милутиновић.

Остварени резултати донели су делегацији Правног факултета у Нишу 1. место у генералном пласману у спортским и стручним такмичењима. Студенти нашег факултета имали су прилике да са својим колегама из региона размене искуства о студијским програмима и условима студирања, али и да поразговарају о правном систему и правним оквирима наше земље и других земаља из којих долазе факултети који су учествовали. Такође, Правнијада је била и одлична прилика за упознавање и дружење између студената ових факултета, али и обнављање пријатељских односа и сарадње са студентима Правног факултета Свеучилишта у Сплиту, који је са нашим факултетом братски факултет од 70-их година 20. века, а који је изостао из учешћа на Правнијади последњих година.

Са великом жељом ишчекујемо Правнијаду 2016. године, да поновимо ово искуство и остваримо још боље резултате.

Петровић Ђорђе, Илић Никола

УСПЕХ НАШИХ СТУДЕНАТА НА СПОРТСКИМ ТАКМИЧЕЊИМА

Спортисти Правног факултета Универзитета у Нишу и школске 2014/2015. године учествовали су на Унверзитетским спортским такмичењима, остваривши следеће резултате:

- У Унверзитетској спортској лиги мушка одбојкашка, мушка рукометашка, и мушка кошаркашка екипа окитили су се сребрним медаљама. Шахиста, Душан Андрејић заузео је друго место, Илија Стаменковић, у такмичењу у тенису окитио се бронзаним одличјем. Атлетичарка Маја Стојиљковић у такмичењу у скоку у даљ заузела је прво место, а трку на 100 метара истрчала је одмах после првопласиране.
- Женска одбојкашка екипа заузела је треће место. Стонотенисери Никола Димић и Душан Андрејић, у конкуренцији дублова, заузели су треће место. Тенисерка Тамара Михајловић заузела је друго место.
- У такмичењима организованим поводом обележавања Дана студената Унверзитета у Нишу, одбојкашице нашег факултета заузеле су друго место, а мушка кошаркашка екипа освојила је друго место, у такмичењу у баскету 3x3.
- У такмичењима организованим поводом Дана спорта наши кошаркаши освојили су прво место, у такмичењу у баскету 3x3.
- У Студентском државном првенству у џудоу, студенткиња Дијана Станковић и студент Александар Арсић, у својим категоријама освојили су бронзане медаље.

Овом приликом честитамо свим спортистима на постигнутим резултатима, уз жељу да се у најмању руку понове, уз наду да ће у наредним такмичењима постићи још боље успехе.

Петровић Ђорђе, Илић Никола.

МОЗАК НА ТЕРЕН/ТРЕНИРАЈТЕ УМ И ТЕЛО ПОДЈЕДНАКО

На питање: "Да ли су спорт и факултет неспојиве или неодојиве ствари?", мишљења су различита. Дилема постоји и данас о томе да ли је могуће бити добар студент и истовремено се бавити неким спортом. Сложићете се, да спорт свакако постаје високопрофитабилна активност, за сваког просечног студента који пожели истим озбиљније да се бави. Међутим, све је мањи број студената који радо организују баскет у крају, трче по кеју, присуствују бесплатним групним тренинзима, из простог разлога јер је тешко одрећи се ноћних излазака и свих осталих пропратних студентских активности да би сутрадан одрадили било коју врсту тренинга. Тужно, али истинито. И то не може да промени нико осим нас - студената.

Умеће је направити распоред својих интересовања, циљева и жељених активности и истог се придржавати. Процес учења, на почетку студија није вишечасовни, али се временом повећава, управо због тога јер мозак тренира да буде истрајнији, да задржи већу количину информација, што је за нас - правнике од пресудног значаја. Битно је знати и успети одржати концентracију на максималном нивоу, а то се постиже управо губитком негативне енергије, фрустрације или негативних мисли, преко било које врсте тренинга. Сигурна сам, да сваки студент који има имало воље и интересовања, може да направи баланс и да за своје тело и стање духа учини нешто корисно. Лично моје опредељење јесте комбиновани фитнес програм, који се трудим да испратим већ другу годину за редом. Све што сам научила јесте да у свој календар обавеза укључим и време које посвећујем самој себи. Није битно хоће ли ми тренинг трајати пола сата или сат времена, хоће ли то бити кардио тренинг или тренинг у теретани, битно је то, да је за мене, сам спој учења и квалитетног тренинга донекле кључ успеха. Нема боље концентрације и посвећености спремању испита, него након одрађеног тренинга, и то вам може потврдити сваки студент који се бави било којим спортом. Заједно са својим тимом девојака, промовишем спортске вредности,

тимски академски дух, сарадњу, истрајност. А сутрадан, свака од нас биће на кључним положајима у привреди, култури, политици, производњи, па као тим знаће да заједно раде, организују, верују једне другима, да се суоче и превазиђу све препреке. И управо је то оно што спорстички дух доприноси академском начину живљења, јер циљ студирања није само развити се у интелектуалном, већ и у моралном и психофизичком смислу. Не очајавам због времена које немам за неке своје друге афинитете, већ се трудим да укључим и сва она ситна задовољства у току дана, која живот чине, како бих остала доследна а самим тим и продуктивна у учењу. Посматрам то са другачије стране, па сам срећна због онога што добијам као крајњи резултат, а то је велика количина хормона среће, који се лучи током тренинга, и самим тим далеко позитивнији приступ полагању испита. И наравно, положен испит.

Размислите о прогресу који остварујете током студирања, времену које поклањате којекаквим активностима и о томе како се правилно изграђујете као личност и као интелектуалац. Спорт свакако, доприноси томе да и ментално и физички ојачате, па да "празне главе" себи на време крчите пут успешне каријере. Подсећам вас да спој младости, снаге и интелигенције имате једино сада. Правници, видимо се на тренингу.

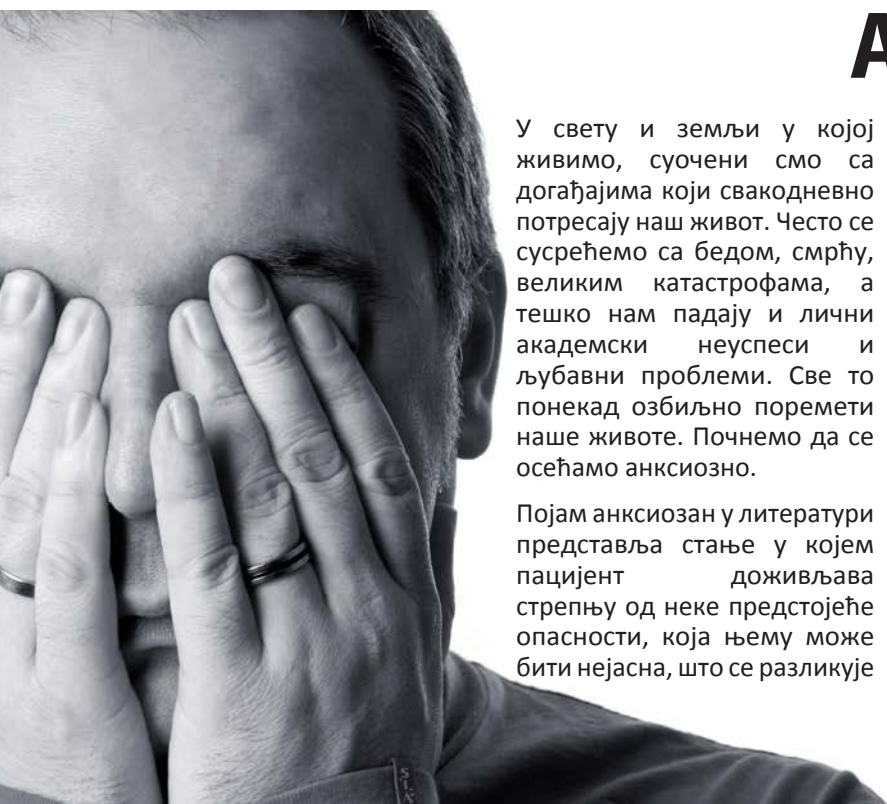
Нина Николић

АНКСИОЗНОСТ

У свету и земљи у којој живимо, суочени смо са догађајима који свакодневно потресају наш живот. Често се сусрећемо са бедом, смрћу, великим катастрофама, а тешко нам падају и лични академски неуспеси и љубавни проблеми. Све то понекад озбиљно поремети наше животе. Почнемо да се осећамо анксиозно.

Појам анксиозан у литератури представља стање у којем пацијент доживљава стрепњу од неке предстојеће опасности, која њему може бити нејасна, што се разликује

од обичног страха, који је увек одређен. У појам убрајамо и фобије и паничне нападе. Анксиозност се физички манифестује губитком даха, лупањем срца, болом или нелагодношћу у грудима, доживљајем гушења, вртоглавицом, знојењем, црвенилом. Она људима често представља велики проблем у животу. Некима у толикој мери да угрожава свакодневно функционисање. Студенти се плаше испита, говора пред професорима, односа са осталим студентима и тако проводе сате, а понекад и дане, у размишљању о својим поступцима. У некој врсти очаја, спас проналазе у супстанцама попут алкохола или лекова за смирење, којима можда привремено отклањају нелагодност, али никако потпуно, и никако ефикасно. Лекови за смирење веома брзо доводе до зависности и само стварају додатни проблем. Злоупотреба алкохола може чак водити у теже психичке

проблеме, један бенседин или чашица неће решити проблеме, решићете их једино Ви сами. Да, сами.

Увек треба имати људе око себе као подршку и филтер, људе с којима можете причати о свакодневним стварима, не само о својим проблемима, али не треба ићи у крајност и ослонити се потпуно на другу особу, постајати потпуно зависан од особа и очекивати да ће неко други решавати наше проблеме. Углавном је тако лакше, али превазилажење тога један је корак ка бољем осећању. Други је прихватање проблема. Ствари са којима се ми сусрећемо углавном нису катастрофалне али могу се погоршати занемаривањем. Анксиозност није тако страшна као што изгледа. Најстрашније у вези с њом је превише размишљања и негативног предвиђања догађаја или уопште предвиђање догађаја. Ако се спремате за неки јавни наступ, презентацију на факултету и замишљате да ће током вашег говора неке особе да се смеју, то Вас деморалише, плаши и погоршава стање. Како на то гледате? Особе се могу смејати једна другој, ситуацији неvezано

за тренутну, а то вас чини тако беспомоћним. А шта раде остале особе у просторији? Већина Вас помно слуша. Битан је начин сагледавања ствари. Увек ће постојати особе којима се нешто неће допасти, особе које имају своје проблеме или једноставно другачије размишљање. Нормално је поцрвенети, погрешити у изговору, пасти испит.

Проблеми ће увек долазити, битно је мотивисати себе и спремно их дочекати. У свакој ситуацији удахнути и размислити колико ће нам она значити за будућност. Ако на временској линији нашег живота она не представља раскрсницу или неки веома битан догађај, зашто јој придавати толики значај? Важно је не дозволити да нам живот одмиче без нашег учешћа у њему, живети сваки дан, примећивати ситнице и не губити превише времена на размишљању о догађајима на које немамо превише утицаја. Припремите се најбоље што можете и оставите живот да одради остало. Отвореност ума нам доноси многе пријатне ситуације којима се можда нисмо ни надали.

Ања Крстић

ДОСИТЕЈА

Желећи да на системски начин покаже бригу државе за младе и њихову будућност Влада Републике Србије је у августу 2008. године основала Фонд за младе таленте који се налази у надлежности Министарства омладине и спорта. Фонд за младе таленте на годишњем нивоу стипендира и награђује више од 2 000 ученика средњих школа и студената. Од дана када је основан, Фонд је кроз стипендије и награде стипендирао више од 6 000 студената и ученика средњих школа, а добитници стипендије углавном су имали просечну оцену вишу од 9.5.

Основни циљ Фонда за младе таленте је подстицање и вредновање изузетних достигнућа младих талената Републике Србије у различитим областима а у циљу њиховог даљег теоријског и стручног усавршавања као и професионалног напретка.

Од 2010. године стипендија која се додељује талентованим и успешним ученицима и студентима добила је име "Доситеја". Назив награде инспирисан је најпознатијим српским просветитељем и реформатором, Доситејем Обрадовићем, који је својим радом оставио неизбрисив траг у нашој историји.

Фонд за младе таленте сваке године расписује конкурс за стипендирање најбољих студената завршних година академских и мастер студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија.

Реч је о конкурс у Фонда за младе таленте Министарства омладине и спорта за стипендирање до 800 најбољих студената завршне године основних академских студија и до 400 студената завршне године мастер студија.

Износ месечне стипендије је на иницијативу министра омладине и спорта Вање Удовичића прошле године повећан са 25 000 динара на 30 000 месечно, колико и ове године добијају најуспешнији студенти током 10 наставних месеци.

На конкурс се могу пријавити студенти са свих државних факултета и универзитета који су на завршним годинама основних и мастер академских студија.

Услови које кандидати треба да испуњавају су:

- Да су држављани Републике Србије или да имају статус избеглице;
- Да имају пребивалиште у Републици Србији, односно боравиште-за лица са статусом избеглице;
- Да су уписани у завршну годину основних академских или мастер академских студија

ДОСИТЕЈА
ФОНД ЗА МЛАДЕ ТАЛЕНТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

или интегрисаних академских студија факултета и универзитета чији је оснивач Република Србија;

- Да су положили све испите са свих претходних година студија;
- За студенте завршних година основних академских студија и интегрисаних академских студија да им је просечна оцена најмање 8.50 у току претходних година студија

а за студенте мастер академских студија да им је просечна оцена најмање 8.50 са основних академских студија.

- Да нису навршили 25 година живота – за студенте основних академских студија, односно да нису навршили 27 година живота – за студенте мастер академских студија и студенте интегрисаних академских студија.

За више информација посетите званичну страницу, и спремите се на време да следеће године конкуришете и можда баш Ви будете Доситејев стипендиста!

Марија Живановић

ПРОВЕДИТЕ ЛЕТО У АМЕРИЦИ, УПОЗНАЈТЕ НОВУ КУЛТУРУ – WORK AND TRAVEL PROGRAM 2016.

До сада сте вероватно слушали о томе или знате некога ко је учествовао, али шта је заправо Work and Travel Program?

Замишљен је као програм за редовне студенте основних академских, мастер и докторских студија, старости од 18 до 28 година, који желе да проведу лето у неком од градова САД, радећи сезонске послове. Упознавање америчке културе, њихових обичаја, путовање широм САД као и усавршавање енглеског језика неке су од могућности које Work and Travel Program пружа студентима који редовно полажу испите у трајању до максимално 5 месеци.

Као дугогодишњи сарадници, Савез Студената Правног Факултета и Студентски парламент Правног факултета у Нишу издавајају Work and Travel Group као најорганизованију и једну од водећих агенција при запошљавању и организовању сезонских послова у Америци. Сваке године на Work and Travel Program из целе Србије оде око 2.500 студената, а Work and Travel Group са својим представништвима у Новом Саду, Београду, Нишу, а од ове године и у Крагујевцу, успешно асистира и обезбеђује послове за њих 800, сто доказује озбиљност и савршеност у раду.

О целом програму и посебним погодностима које пружа баш Work and Travel Group, више можете сазнати на њиховој добро познатој локацији у Нишу, у улици Николе Пашића 32/1 сваког радног дана од 10 до 17 часова. Све информације можете добити и на бројеве телефона: 060/76-75-016 и 018/515-330 или на интернет страници www.posloviamerika.com.

Валентина Петковић

IZABERI POSAO PO AMERICI
WWW.POSLOVIAMERIKA.COM

Tel: 011/245-91-95
BEOGRAD
MACVANSKA 13
VBAČAR (KOD BRANA)

Tel: 021/662-4558
NOVI SAD
MITE RUŽICA 1
IZMENO FORTE I LAZE TELEKOM

Tel: 052/429-555
NIS
T.C. AMBASADOR
KANCELARIJA

SAMO ZA STUDENTE
SPECIJALNO POKRETI PRILIKU

Work & Travel Group
www.posloviamerika.com

PRIJAVE U TOKU

PREKO 1200 STUDENATA
6 GODINA SA VAMA

INTERVJUI SA POSLODAVCIMA IZ USA UŽIVO U SRBIJI
BESPLATAN KURS ENGLSKOG JEZIKA

BUDITE SA NAMA UVEK KORAK ISPRED SVIH
SPECIJALNO JEDINSTVENA PONUDA

BESPLATAN SPECIJALAN TRENING U SRBIJI SA INSTRUKTORIMA IZ USA ZA VAŠE BUDUĆE POSLOVE

BROJ MESTA JE OGRANIČEN

POSETITE NAŠU FB GRUPU I POGLADAJTE ISKUSTVA NAŠIH UČESNIKA

A portrait of Dr. Vladeta Jerotić, an elderly man with grey hair, wearing a beige cardigan over a plaid shirt. He is standing with his arms crossed in a room filled with books and framed pictures.

ТРИБИНА ДР ВЛАДЕТЕ ЈЕРОТИЋА

Трибина др Владете Јеротића, истакнутог психијатра, књижевника и академика, одржана је **20.3.2015.** године у сали Народног позоришта у Нишу, са почетком у **19** часова. Организатор ове трибине је био Савез студената Филозовског факултета у Нишу. Тема трибине била је „О љубави“.

Због великог броја заинтересованих грађана, који су реду стајали испред позоришта са нестрпљењем чекајући да уђу, предавање је померено за 19х, сат времена касније у односу на планирано време. Због ограниченог капацитета позоришне сале, многи заинтересовани су остали испред врата Народног позоришта, док су они који су имали више среће да уђу, задовољни изашли из сале након предавања.

Др Владета Јеротић је тему „О љубави“, започео објашњавајући зашто је љубав највиши ступањ наклоности човека према некоме или нечему.

Говорио је о историји љубави и о савременом поимању љубави, о вези између љубави и страха, и љубави и моћи. Констатовао је да данас имамо све мање склопљених бракова и драстично смањење наталитета управо због страха младих да се упусте у заједнички живот. Скренуо је пажњу на пораст броја оболелих од болести зависности и душевних болести, као и на пораст броја агресивних појединаца међу младим особама. Такође је истакао, на основу свог психотерапеутског искуства, да се све чешће долази до прељуба и да има мало примера праве љубави међу супружницима која траје цео живот. На крају предавања, наш познати академик је поставио питање присутнима: „Да ли су сви људи способни да воле?“

Док су излазили из велике сале Народног позоришта, поштоваоцилика и дела др Владете Јеротића, задовољно су коментарисали предавање и размењивали своје утиске. Сви они су били у прилици да купе његове књиге у холу позоришта.

Сања Николић

„NISHVILLE“ЏЕЗ ФЕСТИВАЛ

И ове године, као и предходних имали смо прилику да уживамо у џезу на нишки начин. Овогодишњи, 21. по реду, „Nishville“ џез фестивал који је трајао од 13. до 16. августа 2015. понудио је свим љубитељима овог музичког правца, који су се нашли у Нишу, спој изворног америчког џез стила са музичком традицијом и културом Балкана, промовишући на тај начин остатку света музику са ових простора. Још једном је „Nishville“ оправдао добијену награду „Najbolje iz Srbije“ и доказао да је „Projekat buducnosti“ како га је Министарство трговине и услуга оценило, заиста највећи и најпосећенији џез фестивал југоисточне Европе. Tom Harrell, Richard Galliano, Ginger Baker, The Original Blues Brothers Band, Incognito, De Phazz, Jazzanova, само су нека имена које смо имали прилике да слушамо.

Главни програм могао се пратити на отвореном простору Платоа Нишке тврђаве, на две бине „Earth“ и „Sky“, а на осталим стејџевима наступали су бесплатно многи домаћи и страни извођачи. Фестивал је отворила Омладинска филхармонија Naissus извођењем потпурија најпознатијих џез композитора „Kola Portera“ и „Djuka Elingtona“. Под палицом маестра Зорана Андрића наступали су млади од 16 до 29 година из 18 градова Србије.

Након тога могли смо да уживамо у извођењу познатог београдског џез саксофонисте, композитора и уметничког директора Ваљевског џез фестивала Јована Маљковића који је уједно и добитник награде за животно дело коју додељује „Nishville“ џез фестивал.

Трећи по реду наступао је „бугарски синатра“ Vasil Petrov & Blagoevgrad Big Band, он је управо изводио нумере у част стогодишњице рођења можда једног од најзначајнијих певача двадесетог века. Иначе Васил је, може се рећи, најактивнији бугарски џез музичар, дипломирао на Софијској академији, а пажњу на себе привукао још као студент.

Иако њена музичка каријера траје релативно кратко, свега нешто дуже од десет година, Carmen Souza је једна од најцењенијих и најутентичнијих аутора када је реч о модерној музици уопште. Иако су значајан утицај на њу имали уметници као што су Luis Morais, Ella Fitzgerald, Joe Zawinul, Keith Jarrett, Diana Krall, њен стил је јединствен, чак се може сматрати и родоначелником новог правца - world jazz.

Првог дана „Nishville“-а наступио је и Владимир Четкар македонски гитариста, певач и композитор који већ дуже време живи и ради у САД, где је бројним наступима и издатим албумима остао запажен код публике.

Прво вече „Nishville“-а својим наступом имао је част да затвори, један од најактивнијих и најбољих српских блуз бендова „Texas Flood“, њима се, специјално за „Nishville“, придружио један од родоначелника српског блуза, а такође и светски признат стрип цртач Рајко Милошевић - Гера, чији су се радови могли видети током целог периода трајања фестивала.

У петак 14. августа имали смо прилике да слушамо трио из Швајцарске под називом „Vein“, по мишљењу многих један од најатрактивнијих и најоригиналнијих бендова. Након триа наступио је египатски џез састав „Eftekasat“, а после њих заљубљеници у џез су могли да уживају у извођењу Monty Alexander који је сврстан међу првих пет највећих џез пијаниста свих времена.

Занимљиву ноту овој вечери дао је колумбијски басиста и композитор Juan Garcia Herrerros, познатији по свом уметничком

имену "Snow Owl". Колумбијац је познат и по свом раду са добитницима "Grammy" награда и Оскара као што су Елтон Џон, Кристина Агилера и Дејвид Њуман.

На сцени су се нашли и родоначалници британског "acid jazz" стила, група "Incognito" која ове године обележава јубиларних 35 година постојања. Друго вече "Nishville" затворило се наступом респектабилне групе "Ничим изазван".

На главној бини трећег дана свирали су мађарски џезери, квартет, "Bagyi Balazs New Quartet", најцењенији џез састав суседне државе. Њих на сцени сменила је британска певачица, композитор и текстописац Тамму Рајне, она је наступила са својим бендом и нишкој публици представила свој нови албум "Viva outsider".

Овогодишњи "Nishville" осим спајања љубитеља џеза на једном месту, спојио је и два највећа џез аса Источне Европе, Душка Гојковића и Милчу Левијева. Они су уз пратњу "Big Benda" РТС-а, по први пут изводили нумере заједно.

Тешко је било надмашити ове две легенде џеза, али ипак изазова се прихватио најпознатији и најдуговечнији амерички џез састав "Sun Ra Arkestra". Они који су се тамо нашли пратили су историју џеза пред својим очима.

Међу последњима, али не и најмање битни, наступили су холандски џезери "Jazz Connection", најпознатији европски "jive-swing" састав. Трећи дан затворен је наступом хип-хопера Марчела у пратњи бенда "Napeti Quintet".

Саму завршницу фестивала у недељу, 16. августа, обележиле су изведбе новосадског џез бенда "MaJamisty Trio", који су својом креативношћу и оригиналношћу показали спрегу класичне музике са новим европским џез тенденцијама.

Запажен перформанс извели су и "Devon Youth Jazz Orchestra" из Велике Британије, реч је омладинском бенду сачињеном од тинејџера југозападне Енглеске, који је прошле године наступао и на чувеном Монтре џез фестивалу. Након њих наставили су такође Британци, овога пута тенор саксофониста који од своје десете године живи у САД, Wayne Escoffery, уједно и добитник Grammy награде и најбољи тенор саксофониста у успону.

У Нишкој тврђави те последње вечери могло се чути још што шта, сјајни Аргентински "Sotavento Big Band" донео је егзотику и ноте Латино Америке, кроз еротични танго. Оно што је карактеристично за овај састав јесте да су дувачке линије трубе и тромбона замењене саксофонима и кларинетима, што је резултирало крајње интересантном звучном сликом.

Као шлаг на торти, на неки начин звезде џез музике са ових простора, наступили су Амира

Медуњанин, Бојан Зулфикарпашић и Ненад Василић. Они често сарађују у заједничким пројектима, а последњих година су у самом врху европске џез сцене међу најцењенијима и најактивнијима.

И као и ранијих и ове године, по традицији, "Nishville" је званично затворен наступом нишког бенда, овога пута ту част имао је "blues - jazz - soul" састав "Jam Station".

Љубитељи овог музичког правца добили су незаборавно путовање од колевке џеза Америке преко егзотичног Египта, еротичне Аргентине, модерне Холандије до класичне Велике Британије. А на ово путовање отишло је неолико хиљада заљубљеника у џез како из земље тако и из иностранства.

Немања Костић

„ФИЛМСКИ СУСРЕТИ“

Велики ватромет у вечерњим сатима 22.08.2015. године у Нишу означио је почетак педесетог филмског фестивала „Филмски сусрети“ а само отварање су својим наступом употпунили чланови вокалног октета „Константин“.

Прве вечери је пред нишком публиком приказано два филма, „Бићемо прваци света“ Дарка Бајића и „Мали Будо“ Данила Бајића. На самом почетку додељена је награда за животно дело „Павле Вуисић“, коју је ове године добила глумица Јелисавета Сека Саблић. Награда за улогу у филму „Мали Будо“ уручена је Петру Стругари, који је добио највише гласова публике.

Друге вечери приказани су „Панама“ Павла Вучковића и „Небо изнад нас“ у режији Маринуса Грутхофа. „Панама“ је свој фестивалски живот започела још на престижном филмском фестивалу у Кану, и доноси на платно живот младих данас. „Небо изнад нас“ подсећа на НАТО бомбардовање 1999. Године.

Треће вечери приказано је три филма. Филм „Бранио сам Младу Босну“ Срђана Кољевића, у којем глуме проверена глумачка имена као што су Никола Ракочевић, Вук Костић и Небојша Глоговац, говори о животу Гаврила Принципа и припадника организације „Млада Босна“, али и адвоката Рудолфа Цистлера, који спрема одбрану у случају атентанта Франца Фердинанда. Дипломски рад Синише Галића под називом „Отворени кавез“ је последња улога филмске диве Ружице Сокић. Филм је снимљен у немачко-српској копродукцији, и бави се социолошким питањима. За то време, у биоскопу „Купина“ приказан је филм „Исцељење“ Ивана Јовића; овај филм нас води у дивљу природу планине Ртањ, и приказује животну драму једног православног попа пред великим искушењем.

Четврте вечери сетили смо се још једног великана српског глумишта - Властимира Ђузе Стојиљковића. Недавно преминули глумац остварио је главну улогу у филму „Без степеника“ Марка Новаковића; потресна прича о старцу који болује од Алцхајмерове болести. После филма, публици у Нишу су се поклонили Иван Ђорђевић, Марко Јанкетић, Александар Ђурица, Наташа Нинковић и Рената Улмански. Исте вечери, филм Радоша Бајића „За краља и отаџбину“, који је делом настао од материјала серије „Равна гора“, приказао је борбу равногорског покрета у Другом светском рату.

Пето вече обележили су дебитантски филмови Вука Ршумовића - „Ничије дете“ и Немање Ђипранића - „Аманет“. У биоскопу Купина приказан је „Травелатор“ Душана Милића. Вук Ршумовић је snимио филм по истинитој причи, дечаку који је своје прве године живота провео у дивљини без људи, растући са вуковима. Талентовани Денис Мурић је одлично одиграо улогу дечака без корена. „Аманет“ је филм о нарушеним људским односима, проблемима у којима се налазе млади. Између осталих у овом филму глуме Милена Живановић, Светозар Цветковић и Даница Максимовић. Следеће вечери, награду је добио и млади Денис Мурић.

Занимљиво је да се Денис Мурић опет нашао на филмском платну и шесте вечери - у филму „Енклава“ Горана Радовановића. Филм обрађује тему односа Срба и Албанаца на Косову и Метохији после 1999. године, прича о српском дечаку који се спријатељује са албанском децом. Након потресне драме, емитована је комедија „Горчило - јеси ли ти то дошао да ме видиш?“ Милана Караџића. Како сеоско становништво реагује на долазак придошлица? У овом филму црногорске продукције глуме Младен Нелевић, Боро Стјепановић, Мима Караџић, Андрија Милошевић и други. Комедијом је завршен такмичарски део фестивала. Последњег дана фестивала приказани су и „Панта Драшкић - цена части“ и „Стари Ниш - мој Ниш“.

Жири у чијем су саставу били: Бранислав Зеремски, Драган Мићановић и Весна Чипчић донели су одлуке о наградама.

Награде:

Главну награду је постхумно добио Властимир Ђуза Стојиљковић. „Цар Константин“ за главну мушку улогу добио је Никола Ракочевић за филм „Бранио сам Младу Босну“, док је награду „Царица Теодора“ отишла у руке Јоване Стојиљковић за улогу у филму „Панама“. Повеље за изузетне улоге добили су Славен Дошло („Панама“) и Јелена Ракочевић Цекић („Отворени кавез“).

ЗанајбољестранеглумцепроглашенисуЛениВиселман(„Отворени кавез“) и Леон Лучев („Бићемо прваци света“). Најбоље епизодне улоге имали су Рената Улмански („Без степеника“) и Марко Јанкетић.

ВОДА

Пре него што почнемо употребљавати лекове, требало би најпре покушати лечење водом. Појава боли било где у телу је заправо вапај тела за водом. Ми смо дегенерацијом и навиком изгубили нормални осећај жеђи, што посебно важи за старе људе. Не само да више немамо осећај жеђи, већ више ни не препознајемо основне болести као последицу недостатка воде. Што смо старији све више наша тела пресушују. Набораност, перутавост коже, знакови су помањкања воде.

Када треба да се пије вода?

Одмах након устајања ваља попрати две чаше воде за здрав почетак дана, јер помажу активацији наших органа. У јутарњим часовима крв ја најгушћа и организам вапи за водом. Крв је тешка и срце тешко пумпа, тешко гура ту вискозну крв кроз крвоток. Значи, већ се стварају фактори да дође до проблема исхране мозга и срца. И људи уместо да су разредили крв (попили воду И олакшали рад срца), они обично праве велику грешку и пију кафу уместо воде и своје срце стављају у још стресније стање.

Четврт сата пре јела попрати једну велику чашу воде, како би касније при варењу било на располагању довољно воде, како би се избегло да се она црпе, односно узима из других делова тела.

Током јела не пити воду! Многи људи имају навикку пити воду или какву другу течност током јела. На тај начин "подмазујемо" грло да храна лакше клизи у желудац. Међутим, та навика разређује желудачну киселину што смањује њену ефикасност (разложена киселина не може више да убија гљивице и вирусе и маса инфекција напада организм) и **успорава варење**. 40 до 60 % наших суграђана има гастритис, пате од болова у стомаку, отежаног варења, постају нервозни, свађају се. Да би стомак разложио храну први услов је да има очувану киселину (0,9 -1,3пХ). Киселина стомака је толико јака да када узмемо сонду и извадимо ту киселину па сипамо преко цинка или алуминијума, за пар минута киселина стомала нагриза цинк. Поставља се питање, а како онда стомак не нагриза сам себе. Човек у току седамдесет година живота поједе негде око три тоне меса. Стомак вари месо сушено, димљено..а никад не свари сам себе, зато што кад хоћемо да ручамо из пехаристих ћелија се излучи заштитни слој слузи која потпуно разгради киселину од зида стомака. Ако пијете кафу, ако пушите, ако сте у грчу, на неким местима стомака нема заштите и киселина долази и стомак почиње да вари сам себе. То је проблем 60 % наших становника. То је фаза гастритиса. Када се

људи жале на бол у стомаку, да их пече, да имају више киселине, траже соду бикарбону. А све зато што неправилно живе.

Можете узети најквалитетнију храну на свету, али ако попијете воду после obroка уништићете храну. Минимум сат времена после јела немојте пити воду.

Пре спавања требало би да се попије једна чаша воде, тада је сан још дубљи и тиме смањујете шансе за мождани удар или срчани напад.

Пре сваке активности која вам убрзава пулс, попут вежбања, препоручује се чаша воде.

Чаша воде пре купања снижава крвни притисак.

Како избацити хлор из воде?

Један метод: У стаклену посуду навече сипати воду, ставити горе салвету и ставити близу извора топлоте. Током ноћи испарице хлор.

Други метод: Исту посуду воде ставити непокривену у фрижидер на пола сата и хлор ће испарити.

Која количина воде је телу потребна на дневној бази?

По правилу, два литара воде су минимум, с тим што више то боље.

Међутим, може бити проблема ако бубрези више не раде правилно, тако да се вода накупља у плућима. Ко има натечене зглобове и сузне кесице, требало би да мери количину воде коју попије и излучивање мокраће. Ако бубрези могу прерадити додатну количину воде, тада се количина може даље повећавати. Мокраћа би требало бити светла, да бубрези не би због концентрисане течности тешко радили.

Можемо ли дакле без даљњег одмах прећи на ту додатну количину воде? НЕ, јер су сви делови тела исушени, они се тек треба на то навикнути. Дакле, свакодневно повећавајте по мало количину воде коју пијете, док не дођете до оптималне количине воде.

Боја вашег урина је сјајна провера да ли је ваше тело довољно хидратизовано: Уколико је бистар и боје сламе, ваше тело је прилично довољну количину воде, ако је тамножут, треба да пијете више. Ваше усне су још један показатељ. Ако су суве, вероватно је ваше тело дехидрирало.

Према томе, исхрана и кретање нису довољна потпора здрављу, ако тело пати од недостатка воде. Све мора тећи! Можете искусити на себи да је вода чудотворна Божија храна, а ништа не кошта. Сви ми превише једемо, а премало пијемо!

Сандра Светозаревић

